

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul V (XXVII) Nr. 159 (1245)

Simbătă 13 septembrie 1975

8 pagini — 1 leu

ANUL ȘCOLAR 1975—1976

La acest mijloc al deceniului opt, în contextul social-economic și politic al societății noastre socialiste, nu atât faptul că începem un nou an școlar ni se pare un favorabil prilej de întruniri, discuții analitice și angajamente, cât modul în care îl începem și care va imprima orientarea activității de slujitori ai învățământului național de-a lungul altor nouă luni de zile. Situația deschiderea acestui an școlar între Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 21—22 iulie a.c. și debutul următorului cincinal, cincinalul revoluției tehnico-științifice. Cuvintele secretarului general al partidului, adresate, recent, școlii românești, evidențiază îndatoririle care îi revin în această etapă de un an și în perspectivă, pentru a se încadra armonios în ansamblul factorilor principali care contribuie la dezvoltarea societății noastre socialiste. Este de la sine înțeles că prețioasele indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu trebuie să mobilizeze cadrele didactice din toate unitățile școlare, organele de îndrumare și control, în direcția eliminării cauzelor care au generat lipsurile semnalate, a neajunsurilor din pregătirea tehnico-productivă a elevilor, a îndreptării situației din compartimentele vizate.

Acest nou an școlar are, așadar, importanța misiunii de a continua îndeplinirea sarcinilor trasate învățământului nostru de Congresul al XI-lea al P.C.R., pe baza unei organizări riguroase și a unei exemplare conduite profesionale, prin respectarea disciplinei și promovarea unui stil științific de muncă și a spiritului revoluționar.

Deci, în rindul preocupărilor permanente, se înscriu: noi măsuri privitoare la realizarea generalizării învățământului preșcolar, sector căruia îi revine datoria de a pregăti pentru școala generală un procent de 95% din copiii de 5 ani. Pentru asigurarea unei îndrumări calificate de calitate, educatoarele, însușindu-și noua programă, pe grupe de vîrstă, vor trece la aplicarea ei; asigurarea condițiilor optime pentru cuprinderea generațiilor sportive de elevi care vor frecventa clasele I-IV și pentru înscrierea tuturor promovărilor clasei a VIII-a în treapta I de liceu, în vederea generalizării învățământului de 10 ani; participarea unui număr mai mare de cadre didactice la activitățile de perfecționare profesională, fiindu-se seama, deopotrivă, de conținutul informațional, de metodologia și tehnologia didacticii moderne.

Pentru că școala pregătește, în fapt, forța de muncă trebuincioasă

societății și fiindcă majoritatea acestei forțe este mobilizată în producție, fiecare cadru didactic, convins de însemnătatea legării învățământului de viață, de practică, este chemat să sprijine eficient ridicarea nivelului calitativ al activității de informare și formare a elevului. Atît prin influența pe care o exercită, cât și cronologic, școala este prima instituție care poate forma și consolida disciplina muncii. „Trebuie să înțelegem că în școală formăm oameni pentru muncă, pentru producție, nu pentru birou, nu oameni cărora să le fie frică de muncă”, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Plenara comună din 21—22 iulie a.c. Sistemul nostru unitar de învățămînt asigură două promoții de forță de muncă, cu posibilități reale și multiple de calificare: absolvenții clasei a X-a și cei ai liceului și școlilor profesionale. De aceea, ni se pare firesc ca, mai ales din acest an școlar, diploma de absolvire a fiecărui elev să subînțeleagă recomandarea plină de răspundere „apt pentru calificare”. Pregătirea elevilor în cadrul practicii tehnico-productive trebuie realizată întocmai cum este concepută, în sistem progresiv, în flux continuu.

Inspectorilor școlari le revine datoria de a-și exercita atribuțiile cu modestie și responsabilitate, înțelegînd, prin aceasta, îndrumări competente și soluții optime pentru îndeplinirea obiectivului fundamental al instrucției și educației comuniste: formarea elevului pentru viață — deci pentru muncă — prin muncă.

Este de așteptat ca, și în acest an școlar, relația școală-familie să se consolideze pe cunoașterea reciprocă a valențelor educative și a capacității de influențare a copiilor, de a căror creștere și concepție sănătoasă răspund, în aceeași măsură, ambele instituții sociale.

Personalitatea complexă comunistă — una din finalitățile activității didactice și pedagogice din țara noastră — se poate împlini numai prin subordonarea formelor și metodologiilor de lucru aceluși conținut valoros de idei și principii sintetizate în codul eticii și echității socialiste. Conștienți de rolul pe care-l au în implantarea în conștiința elevilor a acestor valori morale, în transmiterea tuturor cunoștințelor de specialitate, cadrele didactice au datoria de onoare de a nu-și precupeți eforturile în vederea încheierii cu succes a activității pe care o încep în acest bogat și însoțit septembrie al anului 1975.

Un an bun, dragi colegi!

TRIBUNA ȘCOLII

Recoltînd, sădim

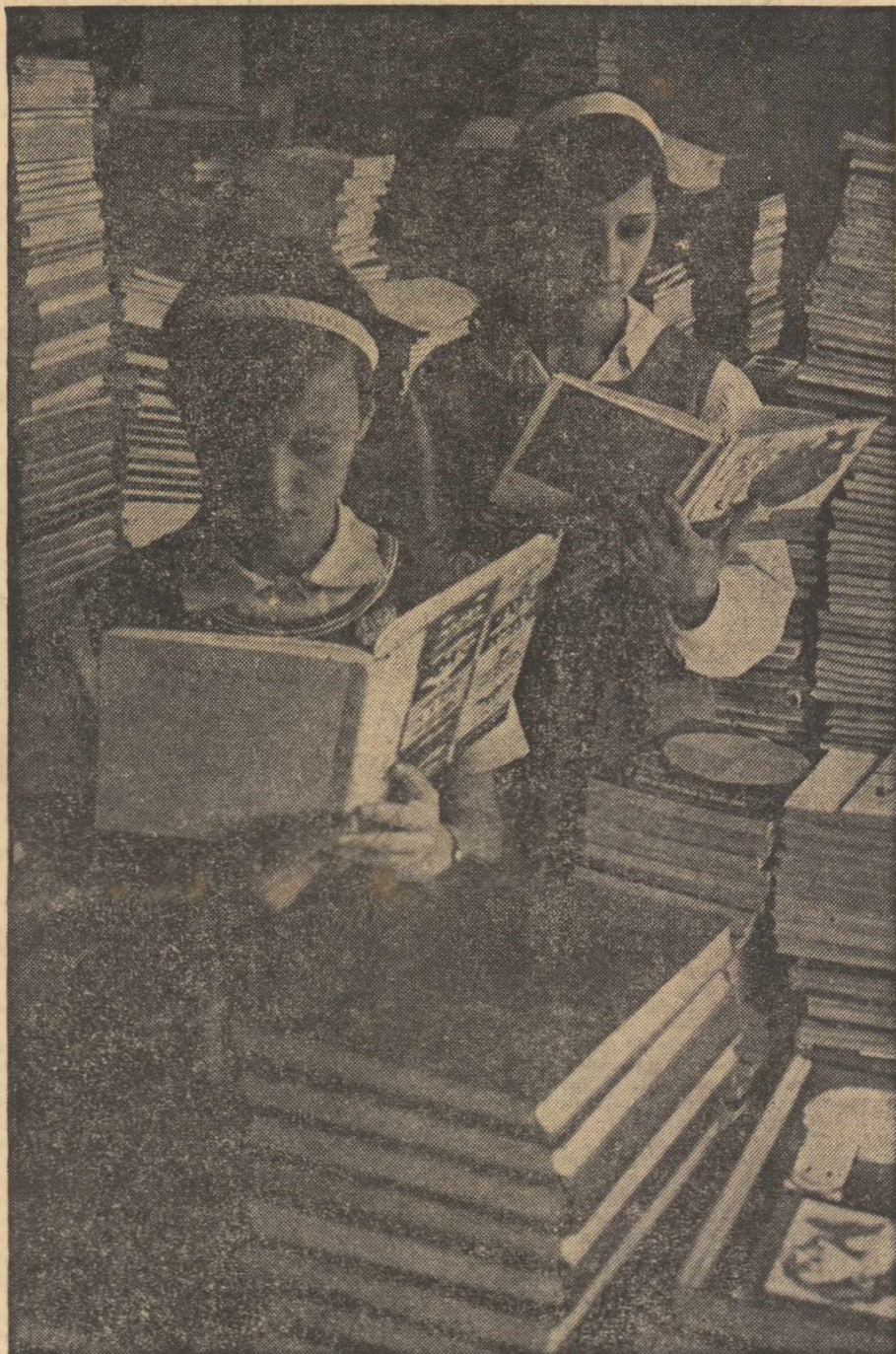
Pe frontul larg al ogoarelor patriei, s-a declanșat bătălia recoltelor de toamnă, bătălia pentru strîngerea culturilor și a pregătirilor pentru recolta anului viitor. Pretutindeni, pe ogoare, în urma ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind organizarea și desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă, se desfășoară în ritm susținut, dinamic, acțiunea hotărîtă pentru producție sporită, pentru strîngerea pină la ultimul bob a recoltelor.

Răspunzînd chemării tovarășului Nicolae Ceaușescu, elevii și cadrele didactice s-au alăturat întregii populații a localităților rurale pentru a-și aduce contribuția la buna desfășurare a campaniei agricole de toamnă. Pe elevii Școlii generale din satul Slon, județul Prahova, îi putem găsi zilnic în ferma

legumicolă Strand, aparținînd Fabricii de conserve din Vălenii de Munte. Despre sîrguința cu care participă la recoltarea legumelor se spun numai cuvinte de laudă. Peste 2000 de elevi de la liceele de cultură generală din Miercurea Niraj, Iernut, Tirnăveni, Deda, Sighișoara, Liceul pedagogic și Liceul mecanic nr. 3 din Tg. Mureș au strîns recolta de pe 40 ha. cu porumb, 10 ha. de cartofi, 5 ha. de hamei și au cules 500 tone de fructe de pe terenurile întreprinderilor agricole de stat din județul Mureș. În județul Brașov, pe ogoarele C.A.P. Săcele — una din unitățile a-

O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 6-a)

Un dar și un îndemn la învățătură

Bun venit, tineri profesori!

În anii pe care i-ați petrecut pe băncile școlii, profesorii v-au stat în preajmă ori de cite ori a fost nevoie de o minte luminată, de un sfat înțelept.

V-ați împlinit, ați crescut odată cu țara, oameni ai timpului nostru, educatori comunisti, rod al trudei unei generații de profesori din școlile prin care ați trecut. Sinteți acum o nouă generație chemată să pregătească oamarii vremurilor ce vor să vină.

Înainte de toate, fiți educatori comunisti. Cu pasiune și hotărîre, cu credință lucidă în adevărurile marxiste.

Copiii a căror minte o modelați astăzi au nevoie de adevăr, de adevăr clar, incontestabil. Au nevoie de adevărul exprimat de partid, sintetizat de Documentele Congresului al XI-lea. Voi puneți partea de temelie pentru cea mai grandioasă construcție a acestui secol: omul societății comuniste.

Munciți. Cu îndrîjire, fără preget. Doar munca voastră poate răsplăti societatea pentru tot ceea ce v-a dat, și sinteți datori poporului nostru, și vouă înșivă să sinteți datori, pentru eforturile ce v-au fost atestate printr-o diplomă universitară.

Dar, mai ales, elevilor voștri le dați muncă. Fiți-le exemplu, cum alții v-au fost la rîndul lor. Nu vă fie teamă de muncă, este singura mulțumire adevărată a omului. De abia de acum

înainte, prin întreaga voastră experiență la catedră, veți desluși semnificațiile profunde ale muncii și ale satisfacțiilor dobîndite în muncă. Acoperiți cu realizări încrederea ce vi s-a acordat atunci cînd v-a fost încredințată soarta copiilor țării.

Dați tot ce ați primit în anii de școală. Nu sinteți depozitari ai unor cunoștințe, ci doar verigi în lanțul continuu al evoluției cunoașterii omenești. Deschideți mințile și inimile elevilor, avizi de cunoaștere și dreptate, de sinceritate și afecțiune. Continuați să învățați voi înșivă de la alții, de la fiecare om al societății noastre, de la viață. Cărțile să vă fie, și de aici înainte, sfătuitori. Adînciți-vă în studiu, dar trăiți adevărurile zi de zi. Țineți pasul cu realitatea din uzină și de pe ogoare. Niciodată nu știm destul.

Vă așteptăm, tineri profesori. Vă așteptăm entuziasmul și vigoarea, izbucnirile de idei noi, elanul vîrstei ce-o reprezentați. Toți cei ce v-am fost profesori vă așteptăm, și venirea voastră în rîndurile noastre este o confirmare a eforturilor ce le-am depus.

Fiți bineveniți!

Prof. ELENA GEORGESCU
secretar al Comitetului Județean al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului popular al județului Brașov

Consfăturile cadrelor didactice

— Propuneri și precizări —

Consfăturile cadrelor didactice — amplă dezbateră premergătoare și pregătitoare reluării cursurilor școlare — cu o participare de peste 200 000 de cadre didactice din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, au consemnat un moment important al eforturilor și angajării nerezgălit de educatori ai țării noastre, pentru traducerea în viață a hotărârilor și măsurilor partidului nostru în noal an școlar cu care învățământul intră în cincinalul revoluției tehnico-științifice.

Responsabilitatea și exigența cu care au fost analizate rezultatele anului școlar precedent, precum și numărul mare de propuneri și inițiative înregistrate în fiecare dezbateră plenară și pe specialități, atestă aportul eficient al participării largi a cadrelor didactice la organizarea și conducerea propriei lor activități.

Consemnăm, în continuare, unele propuneri făcute în Consfătuiri și unele precizări — la întrebările ridicate de cadrele didactice — pe care ni le-au pus la dispoziție cadrele de specialitate din Direcția învățământului preșcolar și general obligatoriu.

PREGĂTIREA TEHNICO-PRODUCTIVĂ, AGRO-INDUSTRIALĂ, A ELEVILOR DIN CLASELE V—VIII ALE ȘCOLILOR DIN MEDIUL RURAL

Programele pentru pregătirea tehnico-practică, agro-industrială a elevilor (cl. V—VIII) din școlile generale care funcționează în mediul rural se aplică în conformitate cu numărul de ore prevăzut în planul de învățământ, după cum urmează:

a) în cite 2 ore pe săptămână la clasele V—VIII, pentru inițierea elevilor în problemele producției agricole;

b) în cite 1 oră pe săptămână la clasa a VII-a și respectiv 2 ore la clasa a VIII-a pentru inițierea elevilor în lucrări de atelier.

Pentru sporirea eficienței pregătirii practice a elevilor, profilul activităților de atelier se alege de către fiecare unitate școlară în raport cu cerințele de forță de muncă, tradițiile și posibilitățile locale. De asemenea, din totalul de ore pentru agricultură se afectează, anual, cite 10 ore la clasele a V-a și a VIII-a, respectiv 15 ore la clasele a VI-a și a VII-a pentru cunoașterea, minuirea și întreținerea mașinilor și instalatiilor agricole din dotarea unităților agricole din localitate. Aceste activități sînt conduse, după caz, de către profesorul de agricultură sau de mastru-instructor încadrat pentru lucrările de atelier.

În ceea ce privește inițierea practică a fetelor în problemele de gospodărie, precizăm că se respectă prevederile din nota de la subsolul planului de învățământ. Ca atare, activitățile de gospodărie se vor desfășura în cadrul orelor de atelier (clasele VII—VIII) pe baza broșurii „Programa pentru pregătirea tehnico-practică, agro-industrială a elevilor din clasele V—VIII ale școlilor generale care funcționează în mediul rural”, pag. 52-56. Aceste activități nu se mai desfășoară și nu se mai normează separat, pe cercuri, cum se arată în repartitia orelor din preambulul programei mai sus-menționate.

APLICAREA PROGRAMEI DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE CARE SE STUDIAZĂ ÎN ȘCOLILE GENERALE DE ARTE PLASTICE

Elementele de „Istoria artelor” se vor preda după eșalonarea prevăzută pe trei ani de studii, începînd din anul școlar 1975/1976. Ca atare, elevii din anul I (clasa a VI-a) vor studia materia prevăzută în programa pentru anul respectiv (Dezvoltarea artei de la începuturile sale pînă la Renaștere), iar în următorii doi ani școlari restul materiei.

La anul II (clasa a VII-a) se vor preda elementele de istoria artelor potrivit eșalonării materiei pe doi ani de studii (clasele a VI-a și a VII-a), așa cum s-a procedat pînă în acest an școlar.

În eventualitatea în care se va introduce și la anul III (clasa a VIII-a), o oră de „Istoria artelor”, această măsură va fi comunicată din timp, școlilor interesate.

ACTIVITATEA ÎN GRĂDINIȚĂ

La consfăturile cadrelor didactice din acest an, o propunere unanimă s-a formulat, din partea educatoarelor, în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ: apariția în cel mai scurt timp a materialelor — anexe la noua programă: culegerile de texte literare, de jocuri didactice, de jocuri și exerciții senzoriale, jocuri logico-matematice, exerciții grafice pregătitoare pentru scris, cîntece, ca și îndrumările metodice, explicațiile și ilustrațiile ajutoare corespunzătoare.

Preocupate de cunoașterea mai temeinică a copiilor în vederea integrării lor în activitatea școlară, multe educatoare au cerut cu insistență ca fișa psiho-pedagogică a preșcolarului, la intrarea în școală, să nu constituie o evaluare a copilului numai din perspectiva medicală, ci această fișă să fie elaborată de specialiști (psihologi-pedagogi), în colaborare cu medicul.

În ceea ce privește modul de aplicare a orarului activităților instructiv-educative, unele educatoare au propus să nu se desfășoare același fel de activități între orele 9 și 11, să se coopereze în stabilirea orarului activităților în așa fel încît, de exemplu, în timp ce la o grupă se desfășoară o activitate muzicală, la altă grupă să se facă desen, educație fizică sau dezvoltarea vorbirii. Acest mod de cooperare ar conduce la o mai eficientă valorificare a mijloacelor de învățămînt, precum și la asigurarea unui climat propice de lucru pentru fiecare grupă de copii, evitîndu-se și perturbarea sonoră. Ar trebui să adăugăm că însuși caracterul orientativ al orarului activităților (specificare făcută în programă la pag. 27) invită educatoarele să-l adapteze condițiilor specifice în care lucrează. Dealtfel, acestea nu ar fi singurele avantaje. După cum recomandă specialiștii din Direcția învățămîntului preșcolar și general obligatoriu a Ministerului Educației și Învățămîntului, în privința relațiilor de joc între grupele alăturate (vecine), este momentul să se favorizeze o comunicare mai liberă a copiilor între grupe, îndeosebi între grupe de copii mari și grupele mici, în beneficiul celor mai mici.

Multe educatoare au cerut o serie de lămuriri cu privire la structura planului de muncă, la forma lui de realizare, fie pe probleme educative, fie pe zile, la concordanța între numărul de ore prevăzute în programă și cel din orar, potrivit zilelor calendaristice ale anului. În legătură cu acest aspect organizatoric, putem preciza că important este ca în planificarea muncii să se reflecteze în primul rînd asupra structurii și nivelului de dezvoltare al copiilor cărora li se aplică procesul educativ. E necesar ca educatoarele să-și adapteze munca pentru realizarea obiectivelor educative prevăzute de programă. Diversitatea structurii grupelor, diferențele de nivel educativ între copii nu ne permit să dăm modele stas ale planificării activităților valabile în toate grădinițele. Fie pe probleme, fie pe etape, fiecare educatoare își poate prevedea seria de activități și tematici pe care o reclamă nivelul de dezvoltare al grupei, mediul social și natural în care funcționează grădinița etc. În același timp, odată întocmită planificarea activităților, educatoarele va putea urmări desfășurarea fiecăreia în cele mai favorabile condiții, de la o zi la alta. (De exemplu nu va organiza o activitate de observare a zăpezii decît atunci cînd fenomenul natural se produce).

Tot în acest spirit, diferența sesizată de unele educatoare între numărul de activități pe săptămînă la desen-pictură-modelaj la grupa mică prevăzută de planul de învățămînt (10) și de orarul activităților (11) se poate rezolva — ne-a precizat tovarășa Eleonora Pop, de la Ministerul Educației și Învățămîntului — prin valorificarea activităților care rămîne (în plus), pe seama temelor din imaginație în favoarea dezvoltării creativității copiilor. Dealtfel, materiile necesare pentru activități de desen și modelaj ar fi necesar să fie puse la dispoziția copiilor în orice moment al zilei, ori de cite ori aceștia doresc să exerseze, la libera lor alegere.

CLASELE I—IV PRECIZĂRI

După cum se menționează în programa de limba română pentru clasele I—IV, începînd cu anul școlar 1975—1976, gramatica nu se mai predă ca obiect de sine stătător, în clasa a II-a. Cunoștințele de limba română prevăzute în programa acestei clase sînt incluse în manualul de citire în strînsă legătură cu textele de lectură. Învățătorii vor planifica și repartiza cunoștințele indicate de programă în cadrul celor opt ore de citire.

În anul școlar 1975—1976 rămîne valabilă programa de **caligrafie** pentru clasele II—IV, ediția 1972, așa cum este precizat și în lista programelor valabile pentru acest an școlar publicate în broșura „Planurile de învățămînt ale școlii generale de 8 ani”.

Așa cum este cunoscut, în anul școlar 1975—1976, în funcție de clasa de la care începe studiul primei și al celei de-a doua limbi moderne, se vor folosi trei variante ale planului de învățămînt. În variantele în care, la clasele II—VI, desenul se predă în cite două ore pe săptămînă, se vor aplica — pentru desen — programele valabile pentru anul școlar 1975—1976, cu mențiunea că numărul de ore în plus față de programă va fi folosit pentru consolidarea cunoștințelor și deprinderilor cerute de programă.

Pentru aplicarea în condiții optime a programei de desen la clasele I—IV, la cererea învățătorilor, Ministerul Educației și Învățămîntului va elabora îndrumări pentru înțelegerea concepției în care a fost elaborată noua programă și a terminologiei folosite în artele plastice care vor fi difuzate în școli pînă la începutul lunii noiembrie.

Programa de muzică pentru școlile generale — clasele II—IV — concepută pentru șase ore săptămînal, va fi adaptată pentru predarea cunoștințelor într-o oră pe săptămînă, conform planului de învățămînt ce se va aplica în școlile respective.

CLASELE I—IV PROPUNERI

La clasa a IV-a a școlii generale, **Istoria** este, prin conținutul stabilit de programă, mult prea abstractă și teoretică în raport cu particularitățile vârstei de 9—10 ani. Ea vehiculează o cantitate mare de cunoștințe și numeroase noțiuni (imperiu, migrație, cnezat, voievodat, iobag, nobil, răscoală, revoluție, grevă, fascism, hitlerist, naționalitate etc.) a căror explicare și însușire — absolut indispensabile pentru înaintarea în materie — necesită foarte mult timp.

Dat fiind faptul că **Istoria patriei** este reluată în clasa a VIII-a și în anul IV de liceu, cînd vîrsta permite un grad destul de înalt de abstractizare, este mai potrivit ca, la clasa a IV-a, învățarea acestei discipline să se facă pe baza lecturilor istorice și a legendelor, în cadrul unui manual unic: română-istorie.

Autorii de manuale, pentru fiecare obiect, să țină seama de necesitatea efectuării conexiunii disciplinelor în cadrul procesului instructiv-educativ. În acest sens de un real ajutor ar putea fi inserarea în manuale și a unor întrebări și probleme care fac anel la cunoștințele din celelalte specialități, întregind — pe nivel de clasă și vîrstă — imaginea desrre complexitate și interdependența faptelor și fenomenelor vieții.

Legarea învățămîntului de viață, de practică, impune și lucrul elevului la diverse aparate și dispozitive. Nu ar fi rău ca manualele să conțină — la capitolele respective — și recomandări pentru elevi în vederea folosirii acestei aparaturii.

„Curierul liceului”

Revista „Curierul liceului” I.L. Caragiale din Ploiești, care împlinește 84 de ani de la tipărirea, în 1891, a primului număr, apare, la începutul acestui an școlar, cu un număr bogat. Primele pagini reproduc „Imnul școlii” (versurile: prof. Cristel Tănăsescu, redactorul revistei; muzica: prof. emerit I. Gr. Dănielescu), următoarele conțin bilanțul rezultatelor obținute, pe linia instructiv-educativă, în anul școlar precedent, cu un mare număr de portrete ale elevilor premianți și evidențiați. Comunerile literare ale elevilor se remarcă printr-un cald sentiment patriotic, o sensibilitate care nu este numai a vîrstei și efortul de înfrumusețare a expresiei. Curiozitatea și pasiunea pentru știință a unora dintre elevii liceului au generat citeva pagini de revistă cu certă valoare informativă consacrate disciplinelor: matematică („Limba de programare”), astronomie („Vecina noastră Marte”), fizică („Elemente de mecanică analitică”), Automatizarea i.e.n.”). Adresîndu-se, pe ultima pagină a revistei, foștilor profesori, absolventa Elena Constantinescu, șefa promoției 1975 a liceului îi îndreptățează (și pe noi cititorii) că: „fiecare dintre noi, oriunde s-ar afla, își va face cu cînte datoria și mai ales va fi om, un om minunat, care va ști să stăpînească mașinile și să iubească florile, iar pentru toate acestea vă mulțumim din adîncul conștiinței noastre dv., stîmți profesori, și tuturor celor care au creat tradiția minunată a acestui liceu”.

M. DRAGOMIR

Profesorul Stanciu Stoian la 75 de ani

Personalitate marcantă a școlii românești, cunoscută și apreciată în țară și peste hotare pentru contribuția pe tărîmul cercetării învățămîntului, al științelor pedagogice, al pregătirii viitorilor dascăli, pentru munca neobosită pe tărîm obștesc, acad. Stanciu Stoian împlinește, la 20 septembrie vîrsta de 75 de ani. O viață de muncă și efort susținut, care, mai presus de toate, a impus respectul pentru conștientă exemplară a profesorului Stanciu Stoian, de soldat credincios al partidului, care și-a împlinit toate sarcinile cu spirit de răspundere și modestie, cu conștiința că educatorul trebuie să ofere tuturor propriul său model.

Dînd curs dorinței colectivului cate trei de pedagogie al Universității București, al Institutului de cercetări pedagogice, a numeroși cititori — de la publicarea urărilor lor de viață lungă și fericire adresate profesorului Stanciu Stoian — colectivul redacțional al revistei „Tribuna școlii” îi urează sănătate și ani mulți, tot atît de rodnic și cei închinăți pînă acum școlii, învățămîntului românesc.

„Revista de pedagogie”

nr. 9 — septembrie 1975

Din sumarul acestui număr remarcăm articolele: „Calitatea învățămîntului — obiectiv principal al noului an școlar” semnat de Maria Stănescu, și „Educația pionierilor și școlarii în spiritul eticii și echității socialiste” de Virgiliu Radu-lian.

Din cuprinsul aceleiași număr mai semnalăm: „Organizația U.T.C., factor activ de educare a tineretului școlar în spirit revoluționar” (Elvira Cincă); „Unele probleme pedagogice ale generalizării treptate a liceului” (Romeo Dăscălescu).

La rubrica „Perfecționarea tehnologiei didactice”: „Înlăturarea repetenției — sarcină fundamentală a școlii” (Ion T. Radu și Nic. Oprescu); „Fișa de activitate independentă și individuală a elevilor la filozofie” (Valdemar Popa).

În rubrica: „Evaluarea randamentului școlar”: „Perfecționarea personalului didactic pentru obiectivizarea evaluării problemelor de verificare” (Dumitru Muster); „Testul de tip „compunere”, modalitate de optimizare a actului evaluativ” (Teodora Simionescu); „De la aprecierea profesorului la autoaprecierea elevului” (Dumitru Vrabie); „Credit și răspundere maximă acordate profesorului în evaluarea muncii elevului” (Ana-Gabriela Negulescu, Simion Moldoveanu).

În rubrica: „Învățămîntul în clasele I—IV”: „Considerații privind experimentul de predare a limbii engleze la clasa I” (Octavian Oprică); „Predarea ordinii operațiilor aritmetice la clasa a II-a” (Teodora Popa și Ion Ungureanu); „Eficiența planificării la clasele mici” (Precup Roman și Virginia Roman).

La rubrica: „Pregătirea tehnico-productivă a elevilor”: „Fiecare școală, o unitate de producție” (Mihai Matei); „Producția școlară — factor eficient în acțiunea de autodotare” (Iulian Buzu și Gh. Florea).

Aceleși număr mai conține rubricile „Puncte de vedere”, „Cărți-Idei” și „Breviar”.

FIȘIER

Editura didactică și pedagogică ne oferă printre cele mai recente lucrări: „Situaii motivaționale favorabile învățării de tip școlar” de Alexandru Lazăr și „Inițiativa copilului în activitatea pionierescă” de Patița Silvestru.

În ciclul „Pentru părinți” au fost editate: „Autoritate și... autoritate” de Ana I. Borca și Ion Gh. Cîrnu, „Le dați copiilor totul, dar le cereți destul?” de Cornelia Dumitriu și „Copii fără copilărie” de Maria Hașeganu.

Pentru documentarea necesară desfășurării activității la orele de curs consemnăm: „Telelecții de fizică” (V) — liceu, anul III — redactat de Institutul de științe pedagogice, „Aplicații ale matematicii în practică” de Cerchez Mihai și „Probleme actuale de biologie” — partea I — sub redacția acad. E.A. Pora.

„Organizația de pionieri este o valoroasă școală de plămădire a celor mai nobile trăsături morale ale personalității: cinstea, demnitatea, respectul față de muncă, mindria patriotică, spiritul internaționalist, generozitatea și dăruirea pentru interesele poporului, exigența și spiritul revoluționar, comunist”.

NICOLAE CEAUȘESCU

CODUL ETIC AL PIONIERULUI

[Norme și reguli ale vieții și activității pionierești]

Cel de-al IV-lea Forum Național al pionierilor — ale cărui lucrări s-au desfășurat în celulele metalurgice și a Reșiței între 22 iulie și 4 august a.c. — a elaborat și adoptat „Codul etic al pionierului”, sinteză și program de conduită, întemeiat și izvorit din principiile și normele de muncă și viață ale comuniștilor, din documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R.

Meni să orienteze munca educativă pionierească, în spiritul hotărârilor partidului și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, „Codul etic al pionierului” urmează să devină îndreptarul de bază al formării pionierilor și școlărilor în spirit revoluționar comunist.

Publicind textul „Codului etic al pionierului”, invităm cadrele didactice din învățământul general, învățători, profesori, profesori diriginți și comandanții instructori să studieze cu înțelegere și atenție aceste norme și reguli ale activității pionierești, să organizeze consultări cu comandamentele pionierești din școli și cu pionierii și să trimită cât mai grabnic (și, nu mai târziu de 15 octombrie a.c.) propunerile, formulările pe care le apreciază ca cel mai potrivit a fi înscrise în acest important document al muncii educative pionierești, pe adresa: Consiliul Național al Organizației Pionierilor, strada Onești, nr. 6—8, Cod. 7000, București, sectorul I.

Conduc și îndrumat cu înțelepciune de către Partidul Comunist Român, poporul nostru înfăptuiește societatea socialistă multilateral dezvoltată și deschide perspective luminoase de înaintare a României spre comunism, visul de aur al omenirii.

Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român a stabilit direcțiile fundamentale de dezvoltare a patriei noastre, angajând întregul popor în făurirea unui viitor luminos. În această măreață operă de edificare a societății socialiste și comuniste în țara noastră, un obiectiv principal îl constituie formarea omului nou, cu o conștiință înaltă, cu înalte trăsături morale, capabil să respecte și să promoveze principiile eticii și echității socialiste în viața și în munca sa proprie, în relațiile cu ceilalți oameni.

Având drept tel ca toți copiii țării, fii de naștere ai partidului și poporului, să devină demni constructori ai socialismului și comunismului în patria noastră, noi, pionierii delegați la cel de al IV-lea Forum Național, am adoptat „Codul etic al pionierului”, izvorit din principiile și normele vieții și muncii comuniștilor, adoptate de cel de al XI-lea Congres al P.C.R. În dorința înflăcărată de a fi desțoinici urmași ai comuniștilor, de a trăi și munci în chip revoluționar, comunist, hotărâți să ne exprimăm prin fapte demne de muncă, prin întreaga noastră activitate și comportare, recunoștința și devotamentul fierbinte față de partid, am înmănușiat în acest „Cod etic al pionierului” normele și regulile morale pe care secretarul general al partidului — cel mai apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații — ne-a îndemnat să le aplicăm neconștient în viața și activitatea noastră. Punind în practică aceste norme și reguli ale comportării pionierești, sintem hotărâți să îndeplinim, după puterile noastre, cu însuflețire, în mod cinstit și din toată inima, îndatoririle și răspunderile ce ne revin față de societate, față de viitorul luminos al patriei. Ne pregătim astfel pentru ca atunci când vom fi mari, cetățeni cu drepturi și îndatoriri depline ai R.S. României, să ne putem desfășura întreaga viață și activitate potrivit cu „Codul principiilor și normelor vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste”, după care se călăuzesc întregul nostru popor.

„Codul etic al pionierilor se adresează în primul rând pionierilor din clasele V—VIII, cărora le revin însă și îndatoririle de a-i familiariza treptat pe pionierii din cursul primar cu principalele cerințe ale acestuia, explicându-le în cuvinte simple și demonstrându-le practic principalele reguli ale comportării pionierești, cum trebuie să fie și să se poarte un pionier adevărat.

I. Dragostea fierbinte față de patrie, slujirea cu devotament a cauzei partidului și poporului, dezvoltarea continuă a spiritului internaționalismului proletar

— Îndatorirea supremă a pionierului este aceea de a iubi cu ardoare patria socialistă, punind mai presus de orice interesele țării;

— Să fim mindri că ne-am născut și creștem într-o țară minunată, în care fiecare brazdă poartă mărturia unei istorii glorioase; să prețuim și să păstrăm în gînd și-n fapte strălucitele tradiții de luptă pentru libertate și dreptate ale poporului, clasei muncitoare și Partidului Comunist Român;

— Pentru pionieri, dragostea nemărginită și atașamentul profund față de Partidul Comunist Român este năzuința cea mai fierbinte, chezașia creșterii și dezvoltării lor ca tineri revoluționari: pionierii se angajează ferm, cu înflăcărare, în luptă alături de comuniștii și uteciștii, de întregul popor, pentru înălțarea patriei pe culmile civilizației comuniste; pionierul își însușește temeinic și aplică, neabătut, în toate împrejurările, în întreaga sa viață și activitate, îndrumările și sfaturile comuniștilor;

— Pionierul este pătruns de spiritul ideilor științifice despre lume și viață; el luptă cu hotărâre și pasiune împotriva misticismului, a concepțiilor napoiaute, retrograde;

— Pionierii acționează neîntrerupt pentru întărirea prieteniei, unității și frăției între toți copiii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități, de la oraș și saie, ca fii ai patriei comune, Republica Socialistă România;

— Pionierii au înalta obligație de a cunoaște legile țării, de a lupta pentru respectarea și popularizarea lor în rîndurile tuturor copiilor;

— Pionierul prețuiește în faptă hărnicia poporului român, voința sa neînfricată de a trăi în pace și prietenie cu toate popoarele lumii;

— Pionierii se pregătesc cu însuflețire pentru a fi gata în orice clipă să participe cu toate puterile lor, cu neînfricare și dirzenie, la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului;

— Pionierii sînt însufleții de spiritul internaționalist al frăției și prieteniei cu copiii din toate țările socialiste, luptă pentru întărirea prieteniei și solidarității cu copiii din toate țările lumii, pentru un viitor mai bun și mai drept al întregii omeniri.

II. Munca și învățătura — îndatoriri patriotice ale fiecărui pionier

— Pionierii își respectă și îndeplinesc îndatoririle patriotice, învățînd cu sîrguință, îmbinînd setea de a cunoaște cu munca în folosul societății, străduindu-se să fie școlari sîntori și harnici, luptători hotărîți pentru progresul la învățătura al tuturor;

— Pentru pionieri nu poate exista dorință mai nobilă decît aceea ca fiecare, pe măsura forțelor sale, să participe la electrofizicarea construcției a noii orînduirii din patria noastră, să-și aducă contribuția, oricît de mică, la sporirea frumuseții și bogăției țării, la realizarea înalțelor idealuri de progres și civilizație;

— Pionierul luptă cu toate puterile sale pentru a îndeplini „Programul educației prin muncă și pentru muncă, în spirit revoluționar al pionierilor și școlărilor”, pentru a transforma munca și învățătura în izvor nesecat al bucuriilor și satisfacțiilor morale;

— Pionierul trăiește în muncă cinstită și luptă dreaptă pentru triumful principiului „De la fiecare după puterile sale, dar mereu mai mult și mai bine, depășindu-se neîntrerupt pe sine”;

— În întreaga sa activitate, pionierul se obișnuiește să muncească și să învețe serios și temeinic, cu încordare și voință, cu perseverență, folosind în mod conștient metode din ce în ce mai bune, care să ducă la rezultate superioare;

— Pionierii combat cu orice prilej, vehement, lenea, superficialitatea, chiulul, delăsarea în muncă, indisciplina, lipsa de răspundere, egoismul, necinstea, lăudăroșenia, străduindu-se să izgonească pentru totdeauna astfel de manifestări din rîndurile tuturor școlărilor;

— Pionierul este prieten apropiat al cărții, pe care o prețuiește cu adevărat și de la care învață neîntrerupt pentru viață, pentru îmbogățirea cunoștințelor, pentru a munci mereu mai bine;

— Pionierul îmbină munca și învățătura cu voioșia și optimismul, cu jocul și cîntecul, cu petrecerea timpului liber în mijlocul naturii, în excursii, drumetii și expediții;

— Pionierul participă, pe măsura forțelor sale, la sporirea avutului obștesc, respectă și apără bunurile întregului popor, prețuind astfel munca părinților, a tuturor celor ce muncesc;

— În întreaga activitate de învățătura, muncă și pregătire practică productivă, pionierul dovedește interes și pasiune, năzuință de a obține o calitate cit mai înaltă a muncii sale, de a-și cultiva aptitudinile și talentele, manifestînd întotdeauna inițiativă, spirit creator și novator, cutezanță;

— Pionierul iubeste cu pasiune progresul; el este și trebuie să fie mereu deschizător de drumuri, un cuceritor și luptător înflăcărat pentru mersul înainte, pentru triumful a tot ceea ce este înaintat în muncă și-n viața proprie, a colectivului și generației din care face parte;

— Pionierii învață să luote cu ei înșiși, să-și învingă slăbiciunile și ezitățile, să fică din deviza „Pionierii cresc și se călesc în luptă cu greutățile” izvor al educației revoluționare;

— Pionierul este dator să-și cultive inteligența și iscusința minții, îndemnarea miinilor, spiritul practic și eficiența în organizarea muncii; el se obișnuiește să facă fiecare lucru la timpul său, aplicînd principiul „Nimic din ceea ce putem face astăzi să nu aminăm pentru mine, nici măcar cu o clipă”;

— Pionierul prețuiește și folosește cu chibzuință și creator timpul, avuție de mare preț a vieții și tinereții sale.

III. Pionierul — participant activ la viața școlii, familiei și societății

— Pionierul este dator să lupte cu hotărâre pentru sporirea neîntreruptă a prestigiului școlii și clasei în care învață; să respecte pe învățătorii și profesorii săi, pe comandantii-instructori, să le urmeze cu încredere sfaturile;

— Pionierii cinstesc și iubesc din toată inima părintii, ce se străduiesc prin întreaga lor activitate și comportare să le aducă numai satisfacții și bucurii; ei participă activ la rezolvarea treburilor gospodărești, la înfrumusețarea locuinței proprii, a cartierului și localității, la întreținerea parcurilor și spațiilor verzi; la amenajarea bazelor sportive și a locurilor de joacă;

— Pionierul este, în orice loc și în orice împrejurare, atent, cuviincios și respectuos cu cei din jur, are o ținută demnă și îngrijită, fiind întotdeauna exemplu de comportare acasă, la școală și în societate; el luptă cu pasiune pentru respectarea de către toți copiii a normelor de conviețuire socială;

— Pionierul iuptă cu hotărâre împotriva dezordinei și neglijenței, pentru menținerea ordinii și curățeniei, pentru păstrarea și răspîndirea frumosului pretutindeni în jurul său;

— Pe pionieri îi caracterizează omenia, sensibilitatea, spiritul de intrajutorare, prietenia și frăția; ei îi ajută întotdeauna pe cei mici, pe bătrîni, pe cei suferinzi, fiind de folos pretutindeni și tuturor, conștienți că prin aceasta se ajută pe ei înșiși, pentru a crește și deveni bunii cetățeni;

— Pionierul însușește din tot sufletul natura patriei, frumusețile și bogățiile ei, participă cu însuflețire la ocrotirea mediului înconjurător.

IV. Atitudinea pionierilor față de Organizație, contribuția lor la promovarea democrației, inițiativă, ascumpinei și autoconducerii pionierești

— Pionierii au înalta îndatorire de a fi devotați organizației revoluționare din care fac parte, de a respecta neabătut, în întreaga lor viață și activitate, legămintul rostit la primirea în rîndurile pionierilor, de a-și însuși și aplica term prevederile Statutului unităților și detașamentelor de pionieri;

— Pionierul este dator să participe activ, cu răspundere și însuflețire, la pregătirea și desfășurarea activităților din grupă, detașamentul și unitatea sa, de a lua parte la conducerea activității pionierești, de a reprezenta cu cinste unitatea de pionieri ori de cite ori are prilejul, la acțiuni orașenești, municipale, județene sau republicane;

— Pionierul răspunde cu promptitudine la toate chemările organizației, ale forumurilor pionierești, îndeplinind cu cinste, inițiativă și fermitate, pînă la capăt, însărcinările primite, luptînd cu toate forțele pentru transpunerea în practică a hotărîrilor luate în comun;

— În întreaga activitate, pionierii respectă neabătut interesele marii familii a purtătorilor cravatei roșii cu tricolor, acționînd strîns uniți, și călăuzindu-se după principiul „Toți pentru unul și unul pentru toți”;

— Pionierul respectă întotdeauna cuvîntul dat și angajamentele luate față de el însuși și față de colectiv;

— În orice împrejurare, pionierii sînt disciplinați, ordonați, demni și punctuali, pretînd aceeași comportare și celorlalți purtători ai cravatei roșii cu tricolor, nu fac deosebire între vorbă și faptă;

— Pionierii fac totul pentru ca în fruntea colectivelor pionierești să fie aleși cei mai buni dintre ei;

— Pionierul știe să asculte și să îndeplinească dispozițiile date de comandantii-instructori și de comandamentele pionierești, dar pretinde, totodată, îndeplinirea de către ceilalți pionieri a atribuțiilor cu care el însuși este investit de către colectivul pionieresc;

— Prin întreaga activitate pe care o desfășoară, pionierii se pregătesc intens pentru a deveni membri de nădejde ai Uniunii Tineretului Comunist.

V. Caracterul moral al atitudinii pionierului față de sine, față de alții, față de societate

— Pionierii au înalta datorie de a lupta neabătut pentru însușirea trăsăturilor morale care caracterizează conduita și activitatea comuniștilor, să facă totul pentru a dovedi prin fapte că sînt demni urmași ai acestora;

— Pionierul are țeluri limpezi și pășește hotărît pe drumul înfăptuirii lor; el acționează neîntrerupt, cu inițiativă și fermitate, pentru a duce întotdeauna lucrurile începute pînă la capăt, concentrînd toate puterile sale și ale colectivului din care face parte pentru îndeplinirea exemplară a îndatoririlor și răspunderilor ce-i revin;

— Pionierul este dator să se preocupe de întărirea neîntreruptă a sănătății sale, de călăria fizică și morală, de promovarea binelui și frumosului, a adevărului în întreaga sa viață și activitate, el trebuie să manifeste încrederea nestrămătată în forțele și perspectivele sale;

— Pionierul trebuie să privească cu încredere în viitor, aplicînd în faptă deviza „Miine începe astăzi, prin munca și strădaniile noastre, ale tuturor”; el este dator să luote neobosit pentru afirmarea noului, să fie perseverent, hotărît și curajos în îndeplinirea exemplară a îndatoririlor ce-i revin, pentru a deveni un luptător pentru mai bine, în toate domeniile și în toate împrejurările; să manifeste optimism și voioșie pionierească;

— Floarea aleasă a modestiei înfrumusețează permanent gîndurile și faptele pionierilor; ei sînt mindri de succesele lor, dar luptă cu întreaga energie împotriva îngîmfării, automușmirii și egoismului, nu se mulțumesc niciodată cu cele dobîndite, învață mereu din propria muncă, din experiența și faptele altora;

— Pionierul manifestă sinceritate deplină, cinste, demnitate și exigență, generozitate, spirit de dreptate; el luptă pentru respectarea strictă a acestor norme de comportare și viață de către toți purtătorii cravatei roșii cu tricolor;

— Fapta pionierească demnă este dovada cea mai de preț a atașamentului purtătorului cravatei roșii cu tricolor față de țelurile organizației.

VI. Codul eticii pionierești — îndrumar al conduitei și îndatoririlor morale ale pionierilor

Să ne însușim temeinic și să aplicăm în viață cerințele Codului etic al pionierului; să facem astfel încît prevederile sale să fie însușite și respectate în întreaga noastră comportare, de fiecare zi, în modul de gîndire și acțiune al fiecărui pionier. Colectivele pionierești să transforme acest cod într-o călăuză permanentă în activitatea de educare revoluționară comunistă, a tuturor purtătorilor cravatei roșii cu tricolor.

Să facem totul pentru ca cerințele cuprinse în Codul etic al pionierului să pătrundă cit mai adînc în viața grupelor, detașamentelor și unităților noastre, să contribuie la progresul moral neîntrerupt al colectivelor pionierești și al fiecărui membru al organizației, făcîndu-ne demni de încrederea și așteptările partidului și poporului, ale conducătorului nostru iubit, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a întregii noastre societăți. Tot înainte!

CEL DE AL IV-LEA FORUM NAȚIONAL AL PIONIERILOR

Reșița, august 1975.

PREȘCOLARII

Creativitate în formarea deprinderilor de muncă

Intotdeauna mi-a plăcut și-mi place să cred că în fiecare copil există, neștiut de nimeni, un simbul de talent, un viitor Lavoisier, Mozart, Eminescu, Lipatti sau Picasso și atunci am crezut de cuviință că cel mai bun și util lucru pe care îl am de făcut e să îndrăznesc să pătrund în lumea imaginației lor — și nu am greșit. Am știut că nu de la primele forme de manifestare voi avea rezultate, dar nu aveam nimic de pierdut: știam că, oricum, o să câștig un plus de cunoaștere în problema descoperirii individualității fiecărui. E forma ideea de cunoaștere a copiilor.

Am început cu adunarea materialului ce-mi era necesar în efectuarea celor propuse. Am adunat aproape totul, cu ajutorul copiilor și părinților. Astfel, am strâns schițele de la AR-CO (pentru colorat), resturi de cartoane, lingurițe de plastic pentru înghețată (pentru lipit), coji de ouă (pentru aplicat), hirtie colorată, hirtie glasată, pastă de lipit, pastă de dinți (pentru dactiloscoperă), hirtie metalizată (pentru metaloplastie), deșeurile de blană sintetică (pentru aplicat), stampile din cartoani. Am început apoi munșerea în minuirea lor, în tehnica de realizare. Lucrările au fost executate în prima și a treia perioadă a zilei. La primele activități de acest gen, am creat câteva modele, care, în timpul lucrului, au fost luate din fața copiilor, având grijă să subliniez faptul că așa le-am făcut eu, pentru că așa mi-a plăcut mie, voi să le faceți așa cum vedeți voi, iar înainte de a începe lucrul, am menționat: „Să le faceți cât mai frumoase, așa cum știți voi”, dându-le din primul moment încredere în forțele proprii. Pentru început, am făcut lucrări colective,

cu un grup restrâns de copii: în ochii fiecăruia dintre ei citeam însă dorința de a participa la activitatea respectivă. În timpul lucrului, le-am dat libertatea să discute și i-am lăsat să lucreze cu cine doreau; apoi, treptat, s-a născut dorința ca fiecare să lucreze individual, mai frumos decât celălalt și dacă se putea, așa cum îmi formulam cererea — cunoscând tendința lor de imitare — să nu se copieze unul pe altul, specificând că două lucrări executate la fel n-au nici o valoare.

Bineînțeles, nu am început să lucrăm, dintr-odată, cu tot arsenalul de materiale. Am început cu cele mai simple forme. Am dat copiilor să coloreze schițele de la AR-CO, punându-le la dispoziție toate culorile. Felul cum au știut să aleagă și să îmbine culorile mi-a dat încredere în grupă și, în același timp, îndrăzneala să explorez și mai departe, cu ei, într-o gamă variată de domenii. Am insistat pentru ținerea și minuirea corectă a creionului, la aranjarea meselor; le-am cerut să nu depășească spațiul de colorat, le-am demonstrat.

Am observat că jocurile de construcție, în special combinoul și vitocomb-ul plac foarte mult copiilor și din miinile lor ies construcții pe care nici nu le bănușeam. Păcat numai că acestea trebuiau mereu stricate, ca să se facă altele, care mai de care mai ingenioase. Într-adevăr, ajunseseam și eu la concluzia că realizările lor demonstrau, în același timp, nu numai îndemnare, răbdare și migală, dar și inteligență. Erau foarte satisfăcuți, cind copiii de la alte grupe, celelalte educatoare și părinții le apreciau munca. Apoi, am început să aplicăm pe cartoane, lipite cu hirtie glasată de diferite culori, în funcție de

ce-mi propuneam, alte cartoane, mai subțiri, lipite tot cu hirtie glasată, cu diferite desene făcute de mine și tăiate de ei. Aici, am avut grijă ca mesele să fie așezate sistem-atelier, câte două, la care lucrau opt copii, folosindu-se de o singură cutie cu pastă de lipit. Le-am arătat câtă pastă să ia pe lopătică, am insistat să lucreze cuia pe lase ordine, intotdeauna avind la îndemână un prosop umed pentru ștersul pastei de prisos. Cu ajutorul acestor materiale, am creat diferite tablouri, cu nume pe care ei le-au sugerat „Toamna în parc”, „Strada”, „Noaptea la țară”.

În urma realizării și împodobirii pereților clasei cu tablouri create prin aplicații cu coji de ouă, în sala de grupă era un adevărat pelerinaj, iar ei erau tare mândri de munca și frumusețea creației lor.

Cu ocazia zilei de 8 Martie, am decupat, din foi de bloc, vase înalte cit aproape lungimea foii, am tăiat cu ajutorul copiilor forme geometrice, nu prea mici, în special romburi, patratre și triunghiuri de diferite culori și în cantitate nelimitată. Mesele au fost așezate în două rânduri apropiate, copiii — în spatele lor, la mijloc fiind așezate cutiile cu pelicanol, figurile geometrice și câteva prosoape umede. Majoritatea copiilor au lucrat cu romburi de culoare roșie. Nici nu mă așteptam ca din folosirea unei singure forme și culori să iasă atâtea combinații.

Există o multitudine de procedee prin care putem să punem în valoare imaginația creatoare a copilului. La orice gen de activitate au participat atât băieții, cât și fete; spun asta, referindu-mă la tendința unora de a da, de exemplu, anumite lucrări unora și altele altora, ca și cum acul, să zicem, ar fi numai pentru fete, iar ciocanul numai pentru băieți.

Consider că astfel pregătim copilul nu numai pentru școală, ci, formându-i anumite deprinderi de muncă, îl dezvoltăm intelectual, îl integrăm în același timp și mai mult în viață, pentru viață.

Prof. ALEXANDRINA PANAIT
Grădinița nr. 44 din Oradea,
județul Bihor

CLASELE I-IV

Elevul

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în clasa I influențând în sens pozitiv sau, uneori, negativ dezvoltarea ulterioară a elevilor. Munca în această etapă ridică probleme specifice încă din prima perioadă a activității școlare. Vom prezenta, pe scurt, aspecte cu care ne-am întâlnit frecvent în activitatea noastră.

Familiarizarea cu mediul școlar

Pentru ca activitatea instructiv-educativă să se desfășoare în condiții normale și să se obțină randamentul dorit este necesar să dăm atenția cuvenită procesului de adaptare pe care-l impune trecerea de la mediul de grădiniță la mediul școlar. În acest scop folosim la maximum orele din perioada de preabcedară pentru familiarizarea elevilor cu obiectele din clasă, cu cărțile, caietele, rechizitele școlare, cu colegii de clasă și de școală și cu în-căperile școlii. Le-am dat elevilor în drumări în legătură cu comportamentul în școală și în afară de școală. În discuții în legătură cu aceste probleme sînt date în „Îndrumătorul pentru folosirea abecedarului” de Maria Ioana Georgescu-Boștină. Dacă elevii nu vor cunoaște condițiile în care-și vor desfășura activitatea, procesul de adaptare la noua situație va fi de lungă durată și randamentul activității desfășurate de educatori va fi scăzut.

Tratare diferențiată condiționată de pregătirea anterioară

Este necesară o cunoaștere a bagajului de reprezentări și deprinderi cu care vin elevii de la grădiniță pentru a ne putea da seama ce anume le putem pretinde în anumite împrejurări și ce goluri le vom completa pentru pregătirea fondului apercceptiv în vederea predării noilor cunoștințe. Dacă pregătirea anterioară a copilului nu este cunoscută, între cerințele învățătorului și posibilitățile elevului va fi un continuu dezacord. Pentru evitarea acestei situații, în perioada preabcedară, am organizat lucrări de sondaj, discuții cu elevii și vizite la domiciliu. Am constatat că adaptabilitatea sau neadaptabilitatea la mediul școlar sînt cauzate uneori de aspecte cu caracter educativ, sau, alteori, de cele cu caracter instructiv.

Elevii care sînt crescuți acasă, astfel încît dorințele lor sînt ordin pentru părinți, se adaptează foarte greu la regimul școlar, rămîind dezamăgiți atunci cînd văd că școala nu este o continuare a mediului în care au trăit acasă. Dacă acasă au primit totul de-a gata, fără muncă, ei nu-și dau seama că dobîndirea unui bun este rezultatul muncii depuse și, de aceea, cînd sînt puși în situația de a face acest lucru, refuză să acționeze. Cu acești elevi, este bine să procedăm în mod gradat, dîndu-le exemple concrete din viața legate de activitatea părinților și a oamenilor muncii, din care ei vor înțelege că numai depunînd un efort își vor putea însuși cunoștințele necesare integrării lor rapide în viață. Este util să se discute cu părinții copiilor pentru a-i determina să le încredințeze elevilor și acasă unele sarcini adecvate care să-i obișnuiască să muncească.

Apreciem că prin parcurgerea programului de lucru manual pentru clasa I — ediția 1975 — elevii vor dobîndi cunoștințele și deprinderile practice de muncă, vor fi obișnuși să realizeze o serie de lucrări utile, își vor forma dragostea de muncă, spiritul de ordine și disciplină.

Neadaptabilitatea de ordin instructiv constă în faptul că unii elevi vin în clasa I cu cunoștințe avansate de citire și scriere, iar alții nu știu nici să țină pixul în mînă. Primii nu se adaptează pentru că se plictisesc, iar ceilalți, observînd situația în care se află, se descurajează. Pentru soluționarea acestor cazuri este bine să le arătăm elevilor că, în mod treptat, o să învețe și lucruri mai interesante. Dacă observăm că elevii scriu corect unele litere și cuvinte, este indicat să-i lășăm să le

Educarea elementelor melodice ale vorbirii

Una din sarcinile educative este și aceea de a-l învăța pe copil să-și apropie și, cu timpul, să stăpînească modul socializat și umanizat de a-și exprima trebuințele și dorințele, impresiile și emoțiile, intențiile și năzuințele. A cere un lucru prin pipete, pe un ton exploziv, iritat și nerăbdător, aspru și dur, marchează subnivelul dezvoltării laturii melodice a limbajului. Evident, copilul n-a învățat încă să vorbească „frumos”. Dar nu-i vorba aici numai de „limbaj”. Modul cum se exprimă subliniază nivelul impulsiv-instinctiv al conduitei copilului. Elementele expresive ale limbajului nu fac decît să obiectiveze natura primară a copilului, insuficient modelată cultural. Același lucru poate fi solicitat de copil într-un alt fel de „stil”, expresiv, în care afecțiunea exprimată față de alții mediază împlinirea așteptărilor copilului.

Pe parcursul experienței noastre didactice, am putut observa mai multe particularități ale vorbirii la preșcolari, considerate sub aspectul expresivității. Astfel, unii copii vorbesc cu o nuanță, melodică ușor cîntată, deci neferoasă. Alții n-au învățat să stăpînească accentul, tonul, pauza. Drept urmare, vorbirea lor este monotona, inexpressivă. Aceste particularități se constată mai ales la copiii cu temperament melancolic, închiși în sine, fără încredere în puterile proprii, care, de obicei, se feresc să comunice cu alți copii. Lipsa de contacte verbale duce la o relativă izolare socială, echivalînd cu lipsa de solicitare, ceea ce, în absența autoexprimării, frînează dezvoltarea copilului.

Prin exerciții simple și de scurtă durată i-am deprins pe copii să realizeze propoziții expresive (ton, accent, ritm, melodie, pauză), după modelul oferit de educatoare. De pildă, aceeași propoziție „Copiii se joacă” a fost exersată cu grupa la diferite moduri de exprimare melodică: afirmativă, interogativă, imperativă etc. La început, exercițiile s-au desfășurat cu întreaga grupă, după care s-a lucrat individual, cu fie-

care copil în parte. Notăm că rostirea propozițiilor a fost însoțită și de gesturi expresive, menite oarecum să regleze intonația (urcarea, coborîrea intonației). Majoritatea copiilor au reușit, în rîstimp de 2 luni, să diferențieze corect elementele melodice ale propozițiilor exersate. În continuare, am procedat la exerciții cu propoziții mai dezvoltate și cu poezii. Am aplicat și principiul varierii modalităților de expresivitate melodică, pentru a evita stereotipizarea unui anumit gen de intonație. De pildă, exersarea invariabilă a formei interogative duce la generalizarea acesteia și asupra celei afirmative sau imperative. Varierea melodică previne această generalizare contraindicată.

Exercițiile respective au contribuit și la dezvoltarea auzului fonematic, contribuind la îmbunătățirea pronunției copiilor care prezentau diferite deficiențe în articularea sunetelor. Prin urmare, se poate afirma cu toată certitudinea că educarea, prin exerciții anu-

me concepute, a laturii melodice a vorbirii, contribuie la dezvoltarea (și corectarea, atunci cînd e cazul) unor diverse aspecte ale comunicării verbale. În același timp, pe această cale asigurăm nivelul cerut de dezvoltare a limbajului preșcolariilor, pentru a putea răspunde întru totul, exigențelor școlii.

ECATERINA POPA,
educatoare la Grădinița nr. 1
cu program prelungit din Cluj-Napoca

Case de copii „deschise”

Din inițiativa Inspectoratului școlar județean Arad, la Casa de copii preșcolari din orașul Lipova s-a organizat un interesant experiment urmînd posibilitatea integrării, cu un an mai devreme, a grupelor mari — în colective deschise — în cadrul celorlalte grădinițe de copii din oraș. În această acțiune au fost incluși 15 copii, componenți ai grupei mari, care au fost repartizați în trei unități preșcolare din Lipova.

Scopul urmărit a fost adaptarea lor la noile condiții care se impun odată cu perioada școlarizării, avînd în vedere particularitățile specifice ale acestor copii. Acei copii care necesitau o perioadă de timp mai lungă pentru integrare, au fost mai degajați, în jocurile lor, mai sociabili și vorbesc mai

mult, acum, deși la grădiniță sînt încă timizi.

Faptul că li s-a oferit posibilitatea de a ieși în exterior a constituit un stimul, cu influențe pozitive asupra întregului lor comportament. Chiar copiii încăpățînați, nesupuși, au putut fi, în final, integrați și antrenați în diferite activități, dînd dovadă, în unele cazuri, de inițiativă și creativitate.

Observațiile educatoarelor, care s-au apropiat cu multă căldură și înțelegere de acești copii, ne îndreptătesc să optăm pentru aceste case de copii „deschise”.

LUCIA SABĂU
Inspector, Inspectoratul școlar județean
Arad

În clasa I

scrie, pentru a nu se plictisi. De elevii foarte slabi, ne vom ocupa în mod deosebit, convingându-i că, prin exerciții repetate, vor ajunge și ei la nivelul celorlalți elevi.

După ce copilul devine școlar, nu numai activitatea de la școală se deosebește de cea de la grădiniță, ci și activitatea pe care o desfășoară acasă. De aceea, este bine să le dăm, atît elevilor, cît și părinților, îndrumări adecvate pentru organizarea regimului zilnic.

În funcție de deprinderi și temperament

Cunoscînd deprinderile și trăsăturile temperamentale ale fiecărui elev vom putea adopta o atitudine diferențiată față de ei, permițîndu-le să se dezvolte armonios din punct de vedere intelectual. Astfel, procesul de omogenizare a clasei va crește. În caz contrar, se va ajunge la un proces de omogenizare, însă în sens negativ: majoritatea elevilor vor fi slab pregătiți. Activitățile practice desfășurate pe baza unei munci concrete conduc în final la formarea deprinderilor necesare. Dar, numai învățătorul poate ca, încă de la clasa I, prin formele de muncă adoptate să creeze condițiile psiho-pedagogice necesare formării elevilor pentru muncă, să le cultive motivația pentru muncă. Stimulînd elevii care manifestă receptivitate și au formate unele deprinderi de muncă, determinîndu-i pe toți să participe la activitățile practice, le vom dezvolta dragostea de muncă.

Citirea în perioada preabecedară

Considerăm că în perioada preabecedară este posibil ca încă înainte de a-i familiariza pe elevi cu „propoziția” (fără definiție), să le predăm „cuvîntul”, pornind de la nume de lucruri și ființe. Clarificînd, la nivelul puterii lor de înțelegere, noțiunile de lucru și ființă, elevii își vor forma mai ușor noțiunea de cuvînt („Cînd numim lucruri și ființe spunem cuvînt”), iar apoi vor percepe într-o formă mai inteligibilă termenul de propoziție („Cînd spunem ceva despre lucruri sau ființe, formăm propoziții”).

După ce elevii vor avea un fond a-perceptiv bogat — cunoașterea a cît mai multor cuvînt — ei vor alcătui cu ușurință propoziții și vor identifica în mod corect numărul cuvintelor din propozițiile analizate.

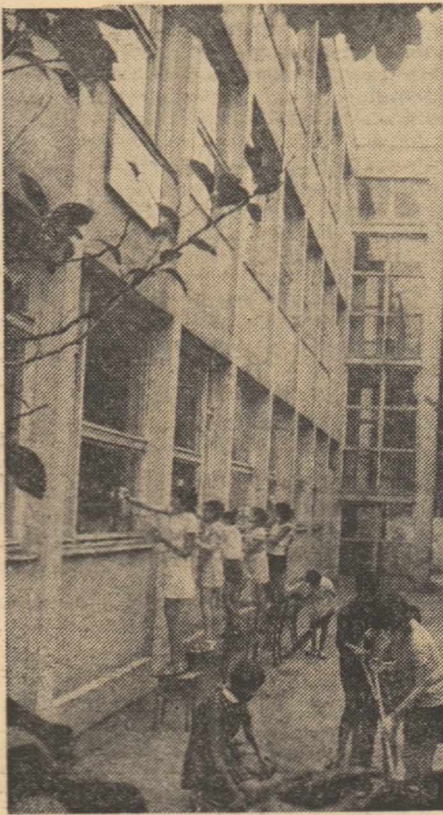
Utilizarea jocului didactic

Elevii mici sînt atrași în mod irezistibil spre joc și de aceea considerăm că nu este bine să le frîmăm această înclinație, specifică dezvoltării lor psihice. În timpul jocurilor didactice, elevii desfășoară o activitate mult mai laborioasă decît în timpul lecțiilor obișnuite, fără să depună, însă, același efort, deoarece are loc procesul psihologic de transformare a atenției voluntare în atenție involuntară, care favorizează o odihnă activă cu caracter intelectual, elevul simțîndu-se recreat, reconfortat. La aritmetică, se poate organiza jocul: „Ce numere adunî?” Educatorul le arată elevilor, pe rînd, jetoane cu cifre, de exemplu: 8, 7, etc. și-i întreabă ce numere trebuie să adune pentru a obține, de exemplu, numărul 8. Ei combină diferite numere: 5+3, 6+2, 7+1, 2+6, 3+5, etc. La citit-scriș, am utilizat jocul: „Ce cuvînt poți forma?”. Am așezat din timp, pe catedră, jetoane reprezentînd grupe de silabe într-o ordine necorespunzătoare, în care am introdus și cel puțin o silabă în plus. Copiii au încercat să combine silabele pentru a putea forma cuvîntul potrivit. Pot veni la catedră atîția copii cîte grupe de silabe s-au format. Jocurile didactice au și un caracter creator. În ambele cazuri, elevii au fost puși în situația de a alege numerele, respectiv silabele potrivite, pentru a rezolva problema dată. Găsind soluția potrivită, elevul dobindește în-

credere în propriile sale forțe. La jocurile didactice, am antrenat și elevii slabi. Chiar dacă ei nu au reușit să formeze cuvintele potrivite, totuși după ce aceasta s-a realizat, le-am cerut să citească cuvintele respective.

Am utilizat numeroase jocuri didactice din „Culegere de jocuri didactice pentru clasele I—IV” de Constantin Popovici; „Jocuri didactice și exerciții distractive”, coordonator Angela Frîncu; „Particularități ale activității instructiv-educative în condițiile școlarizării copiilor de 6 ani”, coordonator Cornelia Marinescu. Învățătorul selecționează aceste jocuri, potrivit condițiilor în care lucrează și etapei în care se găsește, iar cînd posibilitățile permit, se pot valorifica și contribuția personală, spiritul de creativitate.

Inv. MARIA POP
Inv. MIHAI POP
Școala generală din Oarța de Jos
jud Maramureș

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

PROFESORUL DE LICEU

— Conceptie și atitudine —

În prezent, generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani pentru întregul tineret școlar al țării, cu perspectiva generalizării a 12 ani de studiu, înscrisă în documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., aduce cele mai adînci prefaceri în conținutul activității anilor I—IV(V) ai liceelor de toate profilele, respectiv în concepția și atitudinea profesorilor față de propria lor muncă desfășurată la catedră.

După primul trimestru al anului trecut, o bună parte dintre profesorii care au lucrat cu elevii anului I de liceu au intrat în alertă datorită rezultatelor îngrijorătoare la învățatură ale unora dintre aceștia și pronosticurilor care nu generau prea mult optimism. Sfirșitul trimestrului al II-lea nu a modificat sensibil, în bine, situația la învățatură a unui număr relativ important de elevi. Majoritatea profesorilor manifestau aceeași nemulțumire față de unii dintre elevii lor. Se îngîmădeau calificativele slabe și insatisfacțiile reciproce care decurgeau din aceste rezultate. Nu a existat școală, dintre cele vizitate, în care să nu înregistrez opinii defavorabile determinate de nivelul la învățatură al unor elevi din anul I.

Am fost și rîmîn incredințată că numărul destul de mare de note mici și de corigențe din anul I se explică, nu prin incapacitatea elevului (să nu uităm de rigoarea și bunul simț al naturii!), ci prin insuficiența înțelegere a faptului că elevii anului I fac parte dintr-un contingent de tineret care trebuie școlarizat integral. Cei mai mulți dintre profesorii încadrați la clasa a IX-a au fost ani și chiar decenii obișnuiți să lucreze cu promoții de selecție (absolvenți ai cla-

Limba română — baza pregătirii școlare

Studierea limbii române în clasele I—IV este impusă de cerințele formative ale procesului instructiv-educativ. Graiul străbun este mijlocul principal de comunicare și calea cea mai directă spre cunoaștere, înlesnind accesul la cultură, la civilizație. El reprezintă legătura indestructibilă dintre generații, dintre trecut, prezent și viitor, moștenirea îmbogățită de generațiile prezente pentru a fi transmisă celor viitoare. Prin mijlocirea limbii, un popor se cunoaște în primul rînd pe sine și, pe această bază, înțelege dialectica vieții întregii comunități umane.

Accesul la patrimoniul științific și cultural, național și universal nu poate fi conceput în afara cunoașterii temeinice a limbii materne. Dintre toate obiectele de învățămînt, limba română are ponderea cea mai mare în formarea instrumentelor indispensabile activității de învățatură a elevilor. Cu ajutorul limbii române, în întregul proces de cunoaștere, copilul emite judecăți, idei, își exprimă sentimentele, opiniile, dă formă materială gîndirii, o îmbogățește și perfecționează, ajungînd pe treptele superioare ale procesului de cunoaștere. Studiul limbii române stă la baza înțelegerii fenomenelor naturii și societății, lărgeste orizontul științific al elevilor, îi ajută să cunoască înaltele virtuți ale poporului nostru, să-și formeze convingeri cu care pornesc în viață și în virtutea cărora vor acționa în viitor. Datorită marii sale valori formative, limba română, ca obiect de studiu, ocupă în școala generală un loc central, atît în planul de învățămînt, cît și în programele școlare.

Pornind de la ideea că stăpînirea și folosirea limbii materne constituie una din premisele de bază ale procesului asimilării de noi cunoștințe, am acordat, în munca de formare a deprinderilor de exprimare corectă, o importanță deosebită obiectului „citirea”, căruia îi revine în cea mai mare măsură sarcina educării intelectuale și morale a elevilor. Apreciînd că textele literare sînt modele de exprimare a opiniilor, a stărilor afective, și că au o influență deosebită asupra formării

personalității copiilor, le-am utilizat cu precădere în orele de citire.

În predarea gramaticii, am căutat să-i facem pe elevi să înțeleagă faptul că exprimarea lor este supusă unor reguli. De aceea, am urmărit ca prin gramatică elevii să învețe să gîndească, iar la „compunere” le-am oferit prilejul să folosească limba într-o formă logică, îngrijită și corectă, să-și formeze spiritul selectiv, posibilitatea de a alege acele expresii prin care să comunice precis și nuanțat gîndurile și sentimentele lor.

Considerăm că este necesar să manifestăm o preocupare permanentă pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă, chiar din primele zile de școală. Prin exercsare, în vederea pronunțării corecte a sunetelor și cuvintelor, prin precizarea, îmbogățirea și fixarea vocabularului, prin corectarea permanentă a unor greșeli de acord, pînă la alegerea celor mai plastice expresii, care să dea forma cea mai clară și îngrijită gîndurilor și sentimentelor de care copilul este animat realizăm sarcinile predării limbii române.

Pentru elevi, cunoașterea limbii înseamnă înțelegerea conținutului de idei pe care-l conțin obiectele de studiu, înțelegerea cunoștințelor de istorie, geografie, biologie, matematică etc.

Subliniînd faptul că la baza întregului proces de cunoaștere stă studiul limbii materne, apreciem în mod deosebit noua programă școlară care așază limba română în locul ce i se cuvine, ca instrument de bază în cunoașterea și însușirea valorilor culturii naționale și universale, ca mijloc prin care ne-am impus ca popor cu vechi tradiții de cultură. Ne angajăm, ca prin realizarea sarcinilor programelor școlare, să dezvoltăm posibilitățile de exprimare corectă ale elevilor, să le înlesnim înțelegerea sistematică a cunoștințelor despre limbă.

Inv. MARIA ENĂȘESCU
Școala generală nr. 31 din București
Inv. ELENA DAN
Școala generală nr. 26 din București

au înscris rezultatele sondajelor în cataloage, notele respective devenind astfel evaluare a randamentului școlar al anului I!

b. unii profesori au rămas în continuare, după acest sondaj, în corsetul magistral „predau — învață, dacă nu te las corigent sau repetent”, fără să înțeleagă că astăzi, profesorii anilor I și II de liceu au datoria să lucreze după străduința și atitudinea învățătorilor. a celor mai buni dintre profesori, care de zeci și zeci de ani se ocupă cu stăruință egală și hîrnicie de toți elevii lor!

c. la replica: „cu elevii din școala primară e mai ușor de lucrat decît cu adolescenții din liceu”, răspunsul e unul singur: pentru elevii din școala primară, fiindcă dificultățile sînt mai mici, învățătorii au o pregătire de nivel liceal: pentru că la elevii de liceu dificultățile pot fi mai mari, profesorii beneficiază de un spor de patru-cinci ani de studii universitare. deci de pregătirea necesară. Rămîne ca toți acești profesori, pe lîngă cunoștințele dobîndite, să-și însușească și concepția și atitudinea didactică adecvată!

Conchid: cei doi profesori — și ca dinșii desigur mulți, foarte mulți alții — care au pus în practică principiile învățămîntului actual fac un învățămînt modern deoarece munca lor e în concordanță cu sarcinile impuse de realitățile școlii românești contemporane.

Îmi aduc aminte de o excelentă îndrumare: în fața unui neajuns sau a unor lipsuri, procesele nu au importanță, decît în măsura în care pot conduce la concluzii operaționale, prioritară fiind munca de căutare și de traducere în viață a soluțiilor. Deci să căutăm soluții, tovarăși profesori. Cît mai multe soluții, pe care îndelungata dumneavoastră experiență le poate oferi. Și să le alegem pe cele care vor sădi elevilor încrederea în ei înșiși, în posibilitățile lor, iar dumneavoastră vă vor aduce satisfacțiile profesionale așteptate.

VALERIA BACIU

TINERETUL ȘCOLAR — FORȚĂ DE MUNCĂ PRODUCTIVĂ EFICIENTĂ

La recentele Consfătuiri ale cadrelor didactice, referatele și discuțiile au relevat rezultatele bune obținute, în cursul anului școlar precedent, în munca tehnico-practică a elevilor, precum și unele neajunsuri care mai persistă în această direcție. Participanții la Consfătuire au subliniat necesitatea unei mai bune organizări a muncii tehnico-practice cu elevii, în spiritul prevederilor conținute în Programul Partidului Comunist Român.

Pornind de la această idee, am avut o convorbire cu ing. MIRCEA VLĂDUȚ, inspector general în Ministerul Educației și Învățământului.

Red.: Vă rugăm să ne spuneți care este opinia dumneavoastră și care sînt preocupările concrete ale Direcției învățămîntului preșcolar și general obligatoriu, din care faceți parte, în legătură cu îmbunătățirea muncii tehnico-practice a elevilor în noul an școlar?

M. Vlăduț: Programul Partidului Comunist Român formulează ca sarcină prioritară — organizarea, în cadrul procesului de învățămînt, a participării efective a profesorilor și elevilor la activitatea productivă — și cerința ca fiecare școală să devină în același timp și o unitate de producție, asigurînd elevilor pregătirea practică corespunzătoare.

Aceste direcții fundamentează un „model educațional funcțional”, care are ca obiectiv pregătirea tineretului școlar pentru viață, pentru producție. Aplicarea sa cere colectivului de cadre didactice sporirea caracterului practic-aplicativ la toate disciplinele de învățămînt, astfel încît clasa să devină o anexă a laboratorului și cabinetului școlar, precum și o colaborare în realizarea pregătirii tehnico-practice a elevilor ce se constituie, în același timp, și ca modalitate de valorificare a întregii munci independente desfășurate la celelalte discipline de învățămînt. Aici se verifică gradul de înțelegere a fenomenelor și legilor învățate la fizică, chimie, biologie, se aplică cunoștințe de matematică, de limbă, geografie, economie politică ș.a.

Pe baza acestor cerințe s-a procedat

la revizuirea și elaborarea programelor școlare, pentru încheierea unui sistem unitar de pregătire tehnico-practică a elevilor din ciclul primar și gimnazial diferențiat pe vîrste, sexe și mediu social-economic.

Red.: Considerați că au fost create, în școli, condițiile necesare desfășurării, cu rezultate superioare, a muncii tehnico-practice? Ce sarcini noi revin factorilor de răspundere în acest sens?

M. Vlăduț: În școli s-au obținut, pînă la această dată, bune rezultate în urma constituirii unor comisii la nivelul fiecărui județ, care, pe baza planurilor concrete elaborate în școli, au sprijinit dezvoltarea și completarea bazei materiale a școlilor și întărirea relațiilor de colaborare între școli și unitățile patronatoare.

Pentru ca aceste acțiuni să nu rămîna în stadiul de organizare, este necesar ca factorii de răspundere să dea deosebită atenție în continuare a preocupare susținută pentru aplicarea hotărîrilor de partid, a reglementărilor în vigoare și a planurilor și programelor de învățămînt. În curînd, Ministerul Educației și Învățămîntului va pune la dispoziția școlilor un set de acte normative privind pregătirea tehnico-practică.

Red.: Referatele prezentate la consfătuire au făcut referiri la unele lipsuri în activitatea unor maiștri-instruc-tori, fără să insiste însă asupra măsuri-

rilor și a modalităților concrete, actuale și viitoare de ameliorare a acestei situații. Avînd în vedere că majoritatea maiștrilor-instruc-tori provin din producție, că n-au beneficiat de o pregătire pedagogică și metodică necesară în activitatea didactică, vă rugăm să ne spuneți ce se intenționează sau se va întreprinde la nivel de minister pentru o mai bună formare și pregătire a acestor cadre?

M. Vlăduț: Problema pregătirii cadrelor didactice necesare conducerii și îndrumării „Pregătirii tehnico-practice” rămîne deschisă pentru soluționare. Formele experimentale de pregătire a unor profesori de cultură generală cu dublă specializare (biologie-agricultură, fizică — pregătire tehnico-practică) și de învățătoare-maistre s-au dovedit mai puțin eficiente. Conducerea și îndrumarea unor asemenea activități cer o pregătire apropiată de aceea a inginerului sau cel puțin la nivelul subinginerului, completată cu o pregătire psihopedagogică și cu stagii în producție. Este necesar să ajungem la acel cadru didactic capabil să asigure, în egală măsură, atît pregătirea teoretică, cît și pe cea practică.

În ceea ce privește perfecționarea maiștrilor-instruc-tori se impune reanalizarea sistemului actual, care în mai mică măsură are în vedere perfecționarea maiștrilor din învățămîntul general.

Ministerul Educației și Învățămîntului, prin Editura didactică și pedagogică, a editat și a pus la dispoziția maiștrilor-instruc-tori o serie de îndrumătoare și are în plan editarea unui „Manual pentru maestrul-instruc-tor din învățămîntul general”. De asemenea, în multe județe s-au organizat în vacanțele școlare cursuri de perfecționare, instructaje și stagii în producție în unitățile economice patronatoare. Important însă rămîne și modul în care maiștrii-instruc-tori sînt integrați în colecțiile de profesori din cadrul fiecărei școli, cum sînt sprijiniți de către conducerea de școli și în ce măsură sînt antrenați la activitățile metodice organizate în cadrul cercurilor pedagogice.

Red.: Pornind de la necesitatea întăririi unității de cerințe și de acțiune din partea cadrelor de îndrumare și control, ce măsuri credeți că vor tre-

bui luate sau ce recomandări puteți face pentru îmbunătățirea muncii de îndrumare și control asupra activității tehnico-practice?

M. Vlăduț: Pregătirea tehnico-practică a devenit disciplină de învățămînt în școlile de toate gradele și, în consecință, îndrumarea și controlul modului în care se desfășoară activitatea tehnico-practică cu elevii privește, în egală măsură, toate treptele de școlarizare. În fond, factorii obiectivi ai opțiunii profesionale sînt legați de descoperirea și cultivarea aptitudinilor individuale și de sistemul de pregătire tehnico-practică.

Analiza condițiilor materiale, modul în care se realizează instruirea elevilor, aprecierea muncii maiștrilor-instruc-tori, a colaborării școlii cu unitățile economice patronatoare, concretizarea muncii prestate de elevi în realizarea unor produse cu valoare socială nu sînt decît fațete ale aceluiași proces de pregătire a tineretului școlar și care urmărește să asigure acele cunoștințe și deprinderi reale de muncă, utile integrării cu ușurință în producția bunurilor materiale.

Prin urmare, aspectele multiple ale muncii de îndrumare și control au baze comune și nu trebuie analizate unilateral, ci în ansamblul întregului proces de învățămînt și în egală măsură pe toate treptele de școlarizare. Pe prim plan trebuie însă puse sarcinile respectării documentelor școlare, cele care privesc colaborarea cu celelalte discipline de învățămînt și cu unitățile economice patronatoare, asigurarea condițiilor de organizare a unor activități concrete, de realizare a unor bunuri social-utile. Tineretul școlar trebuie obișnuit de timpuriu să nu piardă timpul, să nu irosească materiale și să descopere frumusețea muncii fizice.

Convorbire realizată de
DRAGOMIR MAGDIN

Recoltînd, sădim

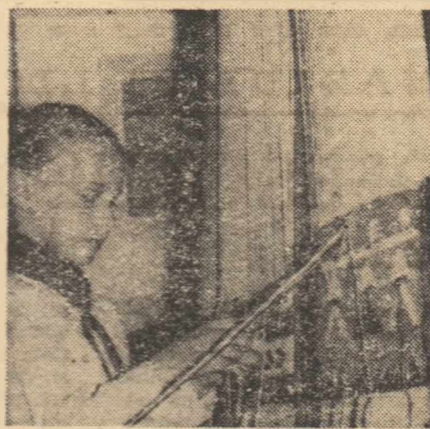
(Urmare din pagina 1)

gricole cu cele mai bune realizări în această campanie — vom găsi și elevii Grupului școlar ai Întreprinderii „Electroprecizia” care string cartofii în urma mașinilor de recoltat și îi transportă în locurile de unde sînt încărcăți în atelaje și mașini.

La încheierea acestei bătălii pentru recolta patriei, elevii și educatorii lor vor avea satisfacția de a putea declara că în depozitele de porumb sau de floarea-soarelui, de legume sau de cartofi, de fructe sau de furaje cu care va fi îmbogățită gospodăria țării, se află înmagazinate și o parte din munca, din energia, devotamentul și dăruirea lor, vor putea raporta partidului despre succesul acestei campanii, alături de ceilalți oameni ai muncii.

Desigur, contribuția lor va putea fi măsurată în cifre, în fapte, în tone și hectare recoltă. Dar ceea ce este pentru ei cel puțin tot atît de important ca și rezultatele concrete ale muncii,

constă într-o puternică acumulare de valori morale. Fiindcă, intră în obișnuința educatorilor să poartă funcțiile educative ale tuturor acțiunilor pe care le întreprind cu elevii. Iar campania de recoltare constituie pentru ei un prilej de a sădi. Un prilej de a sădi sentimente și convingeri. Fiindcă, recoltînd, elevii învață. Învață să prețuiască munca și efortul celor ce produc piinea. Înțeleg satisfacția pe care o poate da coșul de porumb sau sacul de cartofi purtat prin acest soare de toamnă aurie pe propriile lor brațe. Învață și înțeleg valoarea bobului adunat lîngă alt bob din care se fac boabe și boabele din care se fac saci și sacii din care se fac tone și tonele din care se face o avuție. Și mai învață, supremă și de preț învățatură, să iubească din adîncul sufletului nesfîrșitele întinderi de cultură, nesfîrșitele ogoare în care cuțitele plugurilor croiesc brazde adînci și lucioase, pămîntul acesta generos care se întinde din zare în zare, stăpînit de oameni tot atît de generoși — pămîntul patriei iubite.

Aspect de la cercul de tapiserie și țesut (Fotografie trimisă de cercul foto de la Casa pionierului din Iași)

Mijloace de învățămînt

Buletin bibliografic 6 / 1975

Continuînd activitatea de informare, Oficiul central pentru mijloace de învățămînt a difuzat, recent, Buletinul bibliografic nr. 6/1975, inspectoratelor școlare, caselor corpului didactic și unor instituții școlare din țară.

Buletinul cuprinde circa 300 referiri bibliografice utile tuturor treptelor de învățămînt. Capitolul I/C al buletinului, de exemplu, cuprinde lista cataloagelor unor firme producătoare de mijloace de învățămînt cu indicarea domeniului de utilizare și anul editării, grupate pe țări, precizîndu-se și instituția care le deține.

Pentru informații suplimentare, cei interesați se pot adresa Oficiului central pentru mijloace de învățămînt (O.C.M.I.) Str. Nuferilor nr. 30, camera 27, parter, telefon 33 34 40/431 sau 33 00 40/431, din București.

Îndepărtați din învățămînt

Regretăm că acum, în pragul deschiderii noului an școlar, sîntem puși în situația de a aduce la cunoștință cititorilor două grave cazuri de abateri săvîrșite în anul școlar trecut. O facem însă pentru a avertiza și a da prilej de meditație asupra lor, invitîndu-i, totodată, pe colegii noștri de la catedră, marea obște a educatorilor, să combată și să preîntîmpine astfel de manifestări negative, ori de cite ori le-ar vedea ivindu-se în preajmă.

La una din orele sale de matematică, „profesorul” Gh. Voicescu, de la Școala generală nr. 8 Birsanu-Drăgășani, județul Vilcea, a bătut un elev care a avut apoi, nevoie de îngrijire medicală. Dealtfel, bătaia era una din „metodele” de bază folosite de Gh. Voicescu în educație. Tot pentru o astfel de metodă a mai fost sancționat cu avertisment și discutat în repetate rînduri în consiliul profesoral, iar în anul 1971 a fost mutat disciplinar de la Liceul de cultură generală din Drăgășani, la Școala generală nr. 8 Birsanu, pentru, cităm: „atitudine neprincipială față de elevi și cadrele didactice, pregătire profesională nesatisfăcătoare, folosirea în mod defectuos a sistemului de notare”.

Prin ordinul nr. 3386/1975, emis de adjunctul ministrului educației și învățămîntului, Gh. Voicescu a fost îndepărtat din învățămînt.

Printr-un ordin similar (nr. 3562/1975) a fost îndepărtat din învățămînt și profesorul de educație fizică Nicolae Popovici de la Școala generală din Boinesti, comuna Bixad, județul Satu-Mare. Motivul: abateri de la conduita morală și atitudine necorespunzătoare față de o elevă.

D. CICHIRĂ

„Arta didactică” de J. A. Comenius

Apariția lucrării „Arta didactică”, de Jan Amos Comenius (1592—1670) — traducere în limba română a textului latin al capitolului X din „Novissima linguarum methodus” — într-o prezentare riguroasă sistematizată, ne pune la îndemîna elementele și aspectele esențiale ale contribuției pedagogice și didactice a marelui umanist ceh. Primele 38 de paragrafe reprezintă unele considerații despre didactică și principiile sale generale care, aplicate metodic, duc, în final, la realizarea „rapidă, plăcută și temeinică” a procesului instructiv-educativ. În paragrafele următoare, sînt expuse principiile didactice privind predarea obiectelor de învățămînt, ob-

dice raportate la scopul educativ urmărit și unele mențiuni speciale despre metodele de predare.

Traducerea îngrijită, ca și introducerea și notele realizate de cunoscutul latinist, profesorul David Popescu, cercetător științific, reprezintă — așa cum se consemnează și în introducerea — un omagiu adus cunoscutului fondator al didacticii, ale cărui opere au constituit baza trainică a teoriei și practicii învățămîntului ultimelor secole. Apreciem analiza comparativă cu „Didactica magna” (1657), care ridică valoarea pedagogică a lucrării apărute recent la Editura didactică și pedagogică.

VIOLETA APOSTOL

Probleme ale lecției de pedagogie

Lecția de pedagogie în liceele pedagogice de învățători joacă un rol apreciabil în formarea viitorului dascăl, în determinarea atitudinii lui intelectuale, în intensificarea dragostei și în consolidarea atașamentului față de profesia aleasă, pregătindu-l pentru sarcina nobilă de făurire, generație cu generație, a omului nou.

Lecțiile de pedagogie presupun o serie de cerințe, a căror ordine, pondere și specificitate pot fi întâlnite în variante multiple, în funcție de tema și conținutul de cunoștințe, de scopul formulat și de condițiile concrete ale activității cadrelor didactice. Fiind un instrument eficace în formarea învățătorului de tip modern, se impun preocupări sporite pentru modernizarea lecției de pedagogie, astfel încât multitudinea valențelor ei formative să conducă nemijlocit la formarea aceluiași tip de dascăl care să acționeze pe baza unor concepții, gândiri și atitudini moderne, în realizarea în școală a procesului complex al educației comuniste.

A moderniza lecția de pedagogie înseamnă a conecta totalitatea valențelor ei formative la un singur scop — formarea dascălului de tip modern. Or, acest lucru recomandă, pe de o parte, ca lecția prin conținutul și metodologia ei, prin modalitatea conceperii relației profesor-elev și prin legătura cu practica să ridice probleme, iar, pe de altă parte, să-l transforme pe elev într-un interlocutor activ, capabil de a se autodepăși, prin studiu temeinic și complex, printr-o cunoaștere profundă a politicii partidului în domeniul învățământului, a vieții și problemelor legate de ea, căci el trebuie să fie pregătit pentru a lua decizii în condiții variate ale practicii educative, preluând și acționând creator și eficient în strânsă dependență de cerințele dezvoltării vieții sociale.

Comparativ cu celelalte lecții de la disciplinele care formează orizontul cultural al elevilor, lecția de pedagogie are un plus de sarcini concretizate în formarea profesională a viitorului dascăl. În cadrul lecțiilor de pedagogie, tema se impune a fi abordată în raport de esențialitate, utilitatea și contribuția ei la determinarea unei atitudini corespunzătoare în condițiile variate de muncă ale școlilor.

Prin multitudinea sarcinilor care îi incumbă, lecția de pedagogie nu poate fi aidoma cu lecția din manual. Lăsând la o parte faptul că manualul de pedagogie, pentru liceele pedagogice, ar trebui îmbunătățit, pentru a răspunde mai bine cerințelor modernizării, lecția de pedagogie, prin întregul său conținut, ar fi potrivit să depășească manualul. Surplusul de detalii să ducă firesc la lărgirea orizontului pedagogic al elevilor, la adâncirea unor idei, la analiza din unghiuri de vedere diferite a unor aspecte ale procesului instructiv-educativ, iar conținutul de idei să stimuleze spiritul de analiză și sinteză, curiozitatea și nevoia de căutare în procesul complex al educației.

Una din dificultățile întâmpinate de profesorul de pedagogie constă tocmai în stabilirea conținutului de idei al lecției, în care imbinarea organică a culturii pedagogice, psihologice, filozofice și sociologice cu cea generală apare ca o primă necesitate. Nu opinăm pentru o multitudinea de idei, ci pentru esențialitate care să permită și să stimuleze gândirea viitorului dascăl.

Lecția de pedagogie, prin specificitatea și complexitatea problemelor abordate, lasă loc muncii independente a elevilor, aceștia fiind stimulați și îndrumați pentru a completa și îmbogăți conținutul de idei al lecției, prin studierea unei bibliografii, prin selectarea și conexarea aspectelor semnificative din activitatea la clasă, cu școlarii mici. În acest fel, lecția câștigă în profunzime, lărgime și perspectivă. Crearea unui asemenea climat face ca lecția să contribuie evident la formarea unor deprinderi de muncă intelectuală independentă, indispensabile viitorului dascăl. Desprinderea esențialului dintr-un text, studierea pe baza fișelor, alcătuirea unui conspect, ar fi câteva din obiectivele urmărite. Un bagaj bogat și bine consolidat de deprinderi de muncă intelectuală integrat într-o viziune politică și o concepție clară constituie elemente esențiale ale profilului intelectual al dascălului de azi.

În exercitarea profesiei sale, învățătorul este nevoit să abordeze o gamă variată de probleme din diferite domenii (literatură, gramatică, istorie, aritmetică, geografie, unele cunoștințe de fizică și chimie etc.). Acestea, chiar dacă se opresc la un grad de generalitate accesibil școlilor mici, implică totuși, o temeinică informare științifică din partea cadrului didactic. Neîndeplinirea acestei cerințe obligatorii — și nu știm de ce! — a dus, în mod firesc, la situația ca, în practica educativă, să întâlnim date, definiții și explicații eliptice, obscure sau inexacte, făcând vizibile carențele de cultură generală.

Evitarea unor atari situații este posibilă dacă în perioada formării viitorului învățător se instaurează în liceul respectiv de specialitate, un anumit stil de muncă din partea colectivului didactic și, îndeosebi, din partea profesorilor de pedagogie care, în lecțiile lor, sintetizează și valorifică influențele exercitate de ceilalți factori la nivelul unei clase. Acest stil de muncă va determina, în cea mai mare măsură, conduita viitorului învățător, modul de lucru la clasă și preocupările sale în perspectivă, pentru propria formare și perfecționare continuă. Pentru a contribui la realizarea unui asemenea stil de muncă, profesorului de pedagogie i se cer multiple calități, printre care o serioasă pregătire profesională și o înaltă ținută patriotică și morală. La absolvirea liceului pedagogic, absolventul să rămână cu imaginea frumoasă și cu valorile stimulante ale modelului oferit de profesorul de pedagogie.

Lecția de pedagogie, prin problematica ei, implică multiple referiri la activitatea claselor I—IV și, implicit, la practica pedagogică desfășurată de elevii liceelor pedagogice. În acest mod, cunoștințele de pedagogie se clarifică, se concretizează, dobândind sensuri specifice condițiilor concrete de lucru, iar variatele aspecte ale activității de la clasele I—IV, integrându-se organic în conținutul lecției de pedagogie, își obțin fundamentarea științifică necesară. Realizarea unei asemenea corelări contribuie la creșterea eficienței lecției de pedagogie, la stimularea interesului elevilor pentru această disciplină, la acționarea conștientă în practica educațională. Necunoașterea specificului activității de la clasele I—IV de către profesorul de pedagogie și neincluderea organică a acestui specific în lecție duc înerent la privarea de elemente prețioase, care dau culoare, viabilitate și eficiență lecției.

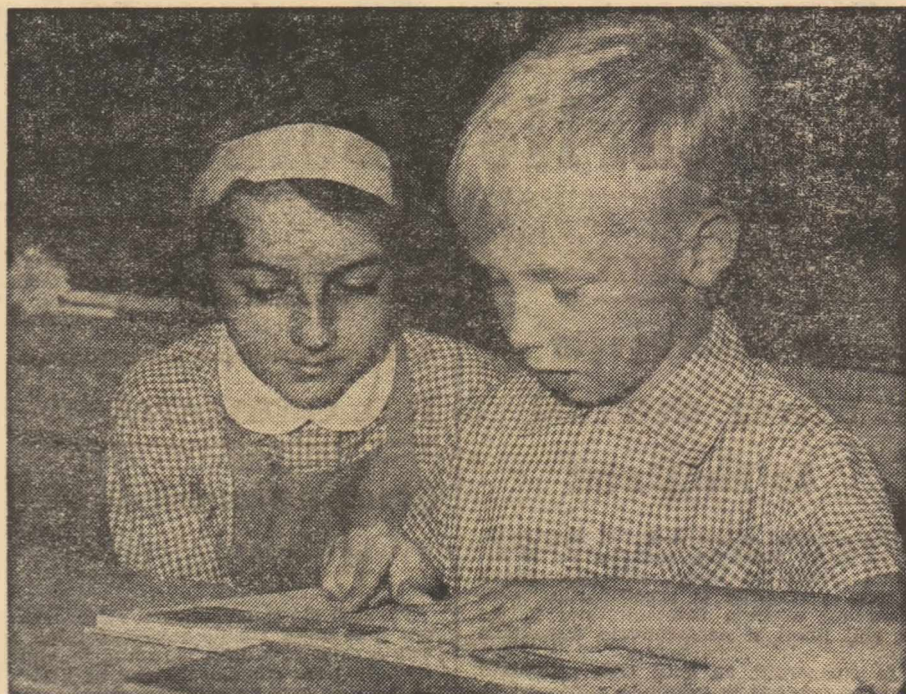
Lecția de pedagogie, în totalitate, implică o orientare ideologic-politică, astfel încât să exprime prin conținutul ei prevederile documentelor de partid și de stat, indicându-le elevilor perspectivele apropiate și îndepărtate, acțiunile prezente. Cunoașterea documentelor de partid și de stat, a materialismului dialectic și istoric, a unor lucrări cu conținut ideologic, legate de tematica lecției de pedagogie, contribuie la crearea cadrului corespunzător unor discuții științifice și politice legate de realitățile concrete, determină o viziune clară a unor acțiuni eficiente, înlătură improvizarea și arbitrarul.

Acest fond științific al lecției de pedagogie, rezultat al unei pregătiri ideologic-politice și al unei documentări marxist-leniniste, asigură fundamentarea teoretică a problemelor pedagogice și orientarea în acțiunea educativă a viitorului dascăl.

Mai mult ca oricare altă disciplină, cunoștințele de pedagogie impun o temeinică orientare ideologic-politică, cunoașterea la zi a politicii partidului nostru în domeniul învățământului, astfel încât activitatea complexă a viitorului învățător să contribuie efectiv la transpunerea în practică a scopului și obiectivelor ce stau în fața școlii.

În efervescența preocupărilor de azi pentru ridicarea calității a procesului de învățământ, apreciem că este necesar ca în liceele pregătitoare de cadre pentru învățământ, să se acționeze mai categoric pe linia transpunerii în practică a unui sumum de cerințe care fac din lecțiile de pedagogie, în primul rând, activități didactice de tip modern.

Lector univ. VICTORIA ATANASIU
Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic

Aspirații, capacități și performanțe în viziunea școlii și familiei

În relația dintre inteligență și reușita școlară, motivația și, în cadrul ei, nivelul de aspirație este un factor dinamogen important care activează, susține, propulsează și directivează posibilitățile elevului în vederea obținerii randamentului maxim. Nivelul de aspirație este legat de fixarea unui anumit scop pe care subiectul (elevul) dorește să-l atingă, în comparație cu ceea ce a realizat înainte. De cele mai multe ori, nivelul de aspirație al elevului se mulează, se acordă cu nivelul performanței anterioare fiind un ecou al acesteia. În decursul anilor de școală, notele și aprecierile date de învățători și profesori sînt însușite, incorporate în imaginea de sine, în nivelul de aspirație al elevului, cu atât mai mult cu cât pînă la o anumită vîrstă notele și aprecierile școlare sînt asimilate și ca „măsură a inteligenței”. Cercetările efectuate au găsit o pronunțată corelație pozitivă între notele anterioare și notele la care elevul se așteaptă, spre care el aspiră.

Este de remarcat faptul că nivelul de aspirație al elevului capătă expresie în limbajul notelor școlare. Se poate vorbi de o „notă critică” definind aspirația sau de o „notă prag” peste care elevul se declară mulțumit. Această „notă critică” este sugerată la început de părinți, care fixează dinainte reperul așteptat de ei pe scala de notare.

Cercetînd această problemă pe un număr reprezentativ de cazuri, ați în mediul urban cît și în mediul rural, am ajuns la concluzia că există o presiune certă a părinților (a familiei) asupra nivelului de aspirație al elevului. Să reținem că această presiune este mai mare în clasele terminale, și mai ales în mediul urban.

Luînd contact cu realitățile școlii, cu exigențele învățătorilor și profesorilor, de multe ori elevul își fixează un nivel de aspirație mai realist decît părinții, care nu rareori își fixează scoruri arbitrare, rupte de realitățile școlii și de posibilitățile elevului.

În școli se întîlnesc uneori elevi la care nivelul de aspirație se situează mult peste nivelul capacităților lor. Drept urmare, rezultatele la învățătură sînt inferioare celor la care năzuiește elevul. În acest caz, consecințele pot fi neplăcute, ca să nu spunem grave. Obținînd note mai mici decît cele la care se așteaptă, elevul este contrariat, dezorientat de performanțele sale școlare exprimate în note, este nemulțumit, iar nivelul său de aspirație și conștiința de sine suferă o puternică distorsiune cu toate consecințele de ordin afectiv pe care fenomenul le provoacă. Copilul începe să fie „presat” de insucces, de eșec. se descurajează, pierde încrederea în puterile proprii, se simte neînțeleș de părinți, profesori și chiar de colegi.

Un pronunțat dezacord între aspirații, capacități și performanțe am întîlnit mai ales la elevii anului I unde am înregistrat unele sentimente de nemulțumire față de aprecierea profesorului. Se pare că aici are loc o reacție a parte față de aprecieri și note, care generează nemulțumiri resimțite dureros de unii elevi. În anul I se poate vorbi

de o „cascadă a notelor”, de o scădere a valorii lor comparativ cu clasa a VIII-a. Venind de la școala generală cu o medie mare, medie cu care se acordă și nivelul său de aspirație, elevul se așteaptă în mod firesc la performanțe înalte. Obținînd în anul I note mai mici, elevul este contrariat, dezorientat de performanțele sale școlare exprimate prin note, este nemulțumit, se simte neînțeleș de profesori și chiar de colegi. Intrînd într-un nou sistem de exigențe elevul este pus în situația de a-și „tațona”, de a-și căuta din nou nivelul valorii notelor sale cu care să-și acorde și nivelul de aspirație. Toate aceste taționări și căutări sînt însoțite de stări tensionale, uneori anxioase, de o atitudine negativă față de aprecierea profesorului. Pentru a înlătura unele experiențe pe care elevii le resimt ca dureroase, este necesar ca profesorii, diriginții, părinții și chiar elevii înșiși să fie pregătiți pentru ca să depășească cît mai ușor acest fenomen. Pentru evitarea eșecului este necesar o estimare reală și obiectivă a capacităților copilului în raport cu aspirațiile acestuia; elevii și părinții să fie ajutați să-și fixeze cît mai concret și mai realist nivelele de aspirație. Prin aceasta, se pot evita situațiile în care nivelul de aspirație este complet nerealist, iar capacitățile elevului nu corespund acestui nivel. Dacă nu se are în vedere decalajul, în virtutea aspirației care s-a rupt de realitate, elevul pretinde mai mult decît dă și poate da. Este cazul elevului care întotdeauna i se pare că nu i s-a dat nota meritată, al elevului veșnic nemulțumit de nivelul la care i-au fost apreciate cunoștințele.

În procesul instructiv-educativ, ca și în procesul muncii productive, trebuie să se insiste nu numai asupra procesului de transmitere a cunoștințelor, de formare a convingerilor, deprinderilor și obișnuințelor, ci și asupra stabilirii unei corelații cît mai juste între aspirații și capacități. Atît familia cît și școala trebuie să antreneze sistematic elevii într-o cunoaștere de sine cît mai obiectivă prin învățare ritmică, stăruitoare și eficientă, care să aibă drept efect „ajustarea” aspirației după capacități.

Nivelul de aspirație are un rol central pentru înțelegerea performanțelor elevului de către profesor cît și pentru acceptarea de către elev a aprecierilor ce se fac asupra muncii lui. De aceea, școala și familia trebuie să contribuie într-o mai mare măsură la realizarea unui acord dinamic între nivelul de aspirație al elevului și capacitățile acestora, între performanțele elevilor și cerințele societății. Iar, metoda activă și care se recomandă prin sine însăși, este munca școlară, acțiunea instructiv-educativă la care să participe deopotrivă cadrele didactice, părinții și elevii, stăruind asupra cultivării și dezvoltării motivației elevilor, a dragostei acestora pentru pregătire și formare în perspectiva viitoarei lor activități social-utile.

Conf. univ. dr. DUMITRU VRABIE
Universitatea din Galați

Succese ale școlii din țările socialiste

R.P. BULGARIA

Se desăvârșește reforma sistemului de învățământ

Din articolul trimis redacției noastre de către Maria Silianova, redactor șef al revistei „Ucitelsko Delo”, extragem câteva dintre realizările și preocupările care ilustrează evoluția învățământului bulgar în anii liberi și perspectivele dezvoltării lui.

În comparație cu anul 1939, numărul copiilor cuprinși în grădinițe a crescut de 26 de ori. Pentru anul 1980 se prevede ca 81% dintre copiii care vor intra în clasa I să fi frecventat grădinița. În învățământul mediu învăț în prezent de patru ori mai mulți elevi de cît învățau pînă la război. 98% dintre absolvenții școlii generale de opt ani își continuă studiul. În 30 de ani de învățământ, în Bulgaria liberă au absolvit cursuri de calificare peste 1.111.000 de muncitori și specialiști, dintre care circa 688.000 cu școală medie și 196.000 cu pregătire superioară. A crescut și numărul cadrelor didactice, în prezent funcționând în școlile de toate gradele circa 114.000 de învățători profesori, educatoare.

În anii puterii populare, învățământul a fost așezat pe baze științifice marxist-leniniste, în concordanță cu necesitățile construcției socialiste, cu etapele de dezvoltare economică a țării, cu transformările spirituale intervenite în societate. În prezent, se desăvârșește Reforma sistemului de învățământ bulgar. Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.B. cu privire la învățământ și Programul partidului privind dezvoltarea școlii prind viață. Pentru dezvoltarea viitoare, se prevede ca, pînă în anul 1980, învățământul mediu să fie generalizat; procesul instructiv-educativ din actuala școli medii politehnice (curs gimnazial) va cunoaște o orientare tot mai mare spre munca productivă, spre producția materială, împletindu-se cu cele mai înaintate tradiții de muncă ale clasei muncitoare; se va avea în vedere, totodată, ridicarea calificării cadrelor didactice; se va îmbunătăți nivelul lor de viață.

R.S. CEHOSLOVACĂ

Înzestrarea cu tehnica didactică modernă

Așa cum reflectă statisticile UNESCO, R.S. Cehoslovacă se situează pe primele locuri, între țările lumii, în ceea ce privește echipamentul didactic, atât sub aspect calitativ cît și cantitativ. Întreprinderi specializate, cum ar fi „Comenium” (cea mai mare dintre ele), cunoscute și peste hotare pentru realizările lor — sînt angajate într-o muncă intensă de înzestrare a școlilor cu instalații și accesorii didactice moderne și eficiente. Acționîndu-se pe baza unui plan amplu, care prevede sarcini pînă în 1990, s-a reușit, în perioada 1966—1975, să fie continuu îmbunătățită baza materială a învățământului, prin dotarea școlilor cu aparatură modernă, perfecționată, ceea ce a influențat pozitiv asupra calității procesului instructiv-educativ.

Criteriul principal în opera de creare a materialului didactic este eficiența, dată de respectarea tuturor exigențelor pedagogice și didactice. Proiectele fiecărei piese ce se propune a fi dată în producție trebuie aprobate de către o comisie compusă din numeroși specialiști, în cea mai mare parte pedagogi.

Începînd din anul trecut, funcționează în cadrul întreprinderii „Comenium” și un centru audio-vizual, care are sarcina de a sprijini introducerea sistematică a tehnicii didactice în procesul instructiv-educativ și de a asigura servicii pedagogice și tehnice.

După cum menționează presa de specialitate, intensă preocupare pentru modernizarea echipamentului didactic și pentru îmbogățirea zestrei materiale a școlilor nu diminuează însemnătatea muncii învățăto-

rilor și profesorilor, a căror pricepere și dăruire hotărăsc calitatea lecțiilor, randamentul procesului instructiv-educativ.

R.D. GERMANĂ

Școala se inspiră din viață și servește vieții

Partidul clasei muncitoare, statul acordă cea mai mare atenție învățământului. Această grijă și-a găsit expresia, în primul rînd, în hotărîrile Congresului al VIII-lea al P.S.U.G. care au subliniat că școala trebuie să servească problemelor ce decurg din realitățile concrete ale vieții, ale dezvoltării politice, economice și culturale ale R.D. Germane, pregătînd un tineret capabil și priceput în muncă, deschis pentru ideile păcii și progresului.

Conform acestor orientări, un loc special ocupă în școală pregătirea elevilor prin și pentru muncă, efortul de a-i face utili societății — printr-o activitate concretă — încă de la vîrstele mici. O experiență bogată și interesantă s-a acumulat în legarea școlii de producție, prin inserarea reală a elevului în munca fabricilor, uzinelor, ogoarelor, șantierelor de construcții.

Prestată la început în cadrul școlii, în forme mai simple (vezi articolul „Elevul în uzină”, publicat în nr. 152 al revistei „Tribuna școlii”), munca direct productivă se desfășoară, începînd din clasa a VII-a a școlii generale, nemijlocit în întreprindere, unde se complice și primește un plus de sarcini și răspunderi pe măsură ce tînrul avansează în vîrstă.

Dar valența cea mai de preț a muncii în uzină — după cum remarcă pedagogii germani — o constituie influența pe care o exercită asupra tînrului în formarea atmosferei muncitorească, exemplul de dăruire și competență pe care îl furnizează permanent acest mediu.

R.S.F. IUGOSLAVIA

Lărgirea și modernizarea spațiului de școlarizare

Dezvoltarea economică și culturală a Iugoslaviei, în perioada care urmează, are loc în spiritul prevederilor Constituției R.S.F. Iugoslavia, ale republicilor socialiste și ale provinciilor socialiste autonome, al documentelor Congresului al X-lea al U.C.I. și ale congreselor și conferințelor Uniunii Comunistilor din republici și provincii. Accentul se pune în primul rînd pe rezolvarea problemelor-cheie ale vieții întregii societăți, prin mobilizarea plenară a potențialului ei economic și socio-cultural, astfel încît să se obțină o eficiență maximă, o dezvoltare dinamică și armonioasă.

În acest context, pregătirea forței de muncă este abordată ca o sarcină prioritară, ale cărei implicații cresc an de an. Unul dintre aspectele care preocupă intens pe organizatorii învățământului este asigurarea spațiului de școlarizare, în condițiile creșterii continue a numărului de elevi (în perioada 1976—1980 se prevede ca populația Iugoslaviei să ajungă la 22,1 milioane; ritmul dezvoltării economice a țării impune anual circa 160.000 de noi locuri de muncă pentru care se cer pregătite cadre).

În Bosnia și Herțegovina, de exemplu, în cadrul programului amplu de dezvoltare economică și culturală a republicii, se desfășoară acțiunea cunoscută sub numele „1.000 de școli” care prevede construirea pînă în 1980 a 1.000 de școli cu 4.300 săli de clasă și 440 săli de educație fizică, însumînd un spațiu pedagogic de peste un milion metri pătrați și necesitînd investiții de peste 2,3 miliarde dinari. Acest program a fost pregătît minuțios, cu participarea specialiștilor și factorilor responsabili ai învățământului, noile localuri urmînd a fi construite după proiecte moderne și dotate cu cele mai noi tipuri de instalații, mobilier și material didactic. Acțiunea „1.000 de școli” este ilustrativă pentru efortul de a spori și moderniza spațiul de școlarizare manifestat continuu și în această republică în anii de după Eliberare (în care numărul școlilor a crescut de la 139 la 3.100, iar al claselor de la 3.100 la 11.000).

R.P. MONGOLĂ

Cîteva realități despre care vorbesc cifrele

Istoria învățământului modern din R.P. Mongolă are numai aproximativ 50 de ani. Prima școală a fost deschisă în luna august 1921 la Ulan-Bator, cu 100 de elevi. Pe atunci nu existau cadre didactice calificate, nici manuale sau material didactic. Influența școlilor bisericești era încă mare și dacă în anul 1938 frecventau școlile laice 3.725 elevi, școlile bisericești erau frecventate de 18.000 elevi, numărul copiilor de vîrstă școlară depășind cifra de 70.000. Marea suprafață a țării făcea ca pînă în anul 1940, să existe pentru cîteva raioane numai cîte o singură școală, copiii trăind în cursul întregului an la internat. În 1940 nici unul din cele 952 de cadre didactice din Mongolia nu avea studii superioare.

O mare problemă o constituia și lipsa de clădiri școlare. Pînă în anul 1940, aproape în toate școlile, cursurile se făceau în aer liber. În anul 1944, din 300 școli de cultură generală 235 au fost mutate în case de lemn sau de zid; multe dintre ele aveau internat. O frînă în sistemul de învățământ o constituia și „vechiul alfabet”. De aceea, în luna martie 1941, s-a hotărît adoptarea unui abecedar cu litere latine și cifre arabe a cărui introducere s-a încheiat în anul 1946.

În anul 1955 a fost legiferat sistemul obligatoriu al învățământului de patru ani, în 1958 cel de șapte ani în orașe și localități mai mari, iar după anul 1963 cel de 8 ani, clasele I—IV formînd ciclul I, clasele V—VIII ciclul II. Studiile pot fi completate în școlile medii de 10 ani, apoi în universitate. (În prezent există în Mongolia pe lângă Universitatea mongolă de stat, alte cîteva instituții de învățământ superior în domeniile pedagogic, agricol, economic, financiar și politehnic). Frecvența școlară obligatorie cuprinde copiii între 8—16 ani. Încă din anii 1956/57 s-au inserat treptat în planurile de învățământ ore de muncă practică.

Școala din R.P. Mongolă se află astăzi într-un plin proces de dezvoltare și de perfecționare, ținînd seama de trebuințele noi ale vieții, de progresele realizate pînă în prezent în construcția societății care și-a propus bunăstarea întregului popor.

R.P. POLONĂ

Educația tineretului, o sarcină de importanță națională

Dezvoltarea socială, culturală și economică a țării, însuși viitorul națiunii — apreciază documentele de partid și de stat din Polonia populară — depind de nivelul pregătirii tinerei generații, de talentele, concepțiile și munca ei. De aceea, educația tineretului constituie „o sarcină de importanță națională”, „unul din cele mai însemnate obiective ale politicii sociale, educative, culturale și economice ale statului” — la îndeplinirea căruia sînt chemate să contribuie școala, organizațiile de partid, sindicale, asociațiile de creatori, ale oamenilor de știință, presa, radioul, televiziunea, părinții, întreaga opinie publică.

Acționîndu-se în spiritul tezelor Plenarei a VII-a a C.C. al P.M.U.P. (noiembrie, 1972) consacrate problemelor tineretului, s-a creat un front larg de muncă pentru educarea lui în spiritul servirii cauzei Poloniei populare, prosperității întregului ei popor, apărării ideilor înaintate ale socialismului și comunismului. Școala și toate organismele cu sarcini educative, prin căile proprii lor, se preocupă să dezvolte la copii și tineri nu numai sentimentul propriilor drepturi, dar și al propriilor datorii, convingerea că nimeni nu poate să aștepte pasiv schimbări și îmbunătățiri în viața societății și că trebuie să participe activ la aceste transformări, prin muncă susținută, creatoare și rodnică. În această perspectivă munca este înțeleasă ca un drept și o datorie a individului, educația prin și pentru muncă a tineretului fiind o sarcină de prim ordin pentru cei ce se ocupă de formarea lui.

Largul front educativ, care s-a format sub îndrumarea P.M.U.P., acționează totodată pentru dezvoltarea, la fiecare tînr, a spiritului dreptății, curajului opiniei, independenței în gîndire, cinstei, sentimentului demnității personale, respectului față de personalitatea altuia, față de meritele oamenilor din jur, a stimei față de bătrîni ș.a., foarte importante pentru profilul moral al constructorului societății noi.

În școli — se subliniază într-un document al Seimului R.P. Polone — tineretul trebuie „să strălucească la învățură, în ceea ce privește nivelul de cultură, în sport și în munca socială”. Reforma generală a învățământului, care a început (în urma unei etape de aprofundare a realizărilor obținute pînă în prezent și a sarcinilor viitoare ale școlii poloneze) are în vedere atingerea tuturor obiectivelor educației tineretului, prin toate formele muncii la clasă, în afara ei și în afara școlii. În acest scop, au fost revăzute planurile de învățământ, programele, manualele școlare, profilul și orientarea tuturor acțiunilor întreprinse de vasta rețea a mijloacelor educației de masă, de cele destinate popularizării științei, realizărilor artei și culturii.

R.P. UNGARĂ

Pentru alegerea meseriei

Alături de măsurile pentru dezvoltarea învățământului (în anul școlar încheiat au funcționat aproape 5.000 de școli primare generale, cu circa 66.000 de cadre didactice și 1.034.000 de elevi; 530 de școli secundare cu circa 14.000 de profesori; peste 200.000 de elevi în licee și școli profesionale), în R.P. Ungară se fac eforturi pentru perfecționarea conținutului școlii, în acord cu trebuințele societății în plină ascensiune. O atenție specială se dă, în acest context, pregătirii tinerilor, la un nivel satisfăcător, în gama de meserii și specialități trebuitoare economiei naționale. În același timp, se iau măsuri din ce în ce mai largi și mai bine studiate pentru orientarea școlară și profesională a elevilor, astfel ca fiecare dintre ei să-și aleagă meseria potrivită posibilităților și condițiilor sale psiho-fizice — iar, în ansamblu, societatea să fie asigurată, în toate sectoarele ei, cu cadrele specializate de care are nevoie. În acest scop, funcționează 21 de centre de orientare școlară și profesională, încadrate cu sociologi, pedagogi, psihologi, economiști și ingineri-profesori care, sub îndrumarea Institutului național pentru orientarea școlară și profesională (sediul la Budapesta), au sarcina să-i ajute pe școlari în alegerea celei mai potrivite meserii.

Orientarea începe din clasa a V-a a școlii generale, adică la vîrsta de 11 ani. În cadrul școlii, sînt rezervate mai multe ore de curs pentru popularizarea și explicarea diverselor profesii — activitate facilitată de numeroasele pliante, broșuri, filme documentare alcătuite anume. În plus, elevii, părinții, profesorii au la dispoziție un „dicționar” al celor 189 de meserii care se învață în R.P. Ungară, cuprinzînd amănunte despre caracteristicile acestora, calitățile intelectuale și corporale pe care le reclamă, posibilitățile ce există pentru formarea în meserie la nivel superior, condițiile care asigură succesul în meseria aleasă.

Paralel cu munca de informare asupra diverselor profesii, are loc o acțiune largă de cunoaștere reală a capacităților psiho-fizice ale elevilor. În acest scop, centrele de orientare examinează anual mii și mii de elevi, folosind, printre altele, testele psihologice de aptitudini și controalele medicale adecvate.

U.R.S.S.

Economiei, cadre bine pregătite

Dezvoltarea amplă a învățământului constituie unul dintre obiectivele prioritare ale politicii P.C.U.S. pentru ridicarea nivelului de trai material și spiritual al celor peste 250.000.000 de locuitori ai țării.

După cum indică statisticile oficiale, la începutul acestui an, aproximativ 85 de milioane de oameni erau cuprinși în diferite școli; în școlile de cultură generală de toate tipurile, peste 49 de milioane de elevi, școala de opt ani fiind absolvită de 5,3 milioane de persoane, din care 92% au continuat să învețe în școli medii sau în alte școli care dau o pregătire medie.

De menționat că o atenție specială se acordă învățământului mediu de specialitate și superior care asigură cadrele calificate pentru diversele sectoare ale economiei. (În U.R.S.S. intră anual în funcțiune peste 400 de întreprinderi mari care au nevoie de ingineri, tehnicieni, cadre specializate). De exemplu, în cincinalul precedent (1966—1970) au absolvit instituțiile de învățământ superior și școlile medii tehnice de specialitate peste 7 milioane de specialiști. În actualul cincinal (1971—1975), numărul lor va fi de circa 9 milioane. În planificarea pregătirii cadrelor, sînt avute în vedere, în primul rînd, specialitățile din domeniul energetic și radiotehnicii, producției mijloacelor de automatizare și al altor ramuri care asigură progresul general al societății.